

ESÉLY AZ EGYENLŐSÉGRE

Norman Rockwell: A probléma, amellyel mindnyájan együtt élünk.

*„Az az indulat legyen bennetek,
mely volt a Krisztus Jézusban is.”*

Filippibeliekhez írt levél 2,5

**KALENDÁRIUM
SZEPTEMBER – ŐSZELO' HAVA**

Szeptember 8. – A Wesley János Lelkészképző Főiskola (WJLF) fennállásának 25. évfordulója

A WJLF-et a MET az 1987. évi közgyűlésén alapította meg, hogy a főiskolán lelkészeket és hitoktatókat képezhessen. Három évvel később, a Magyar Köztársaság Kormánya 1059/1991-es (XII. 06.) számú határozatával a főiskolát felvette a hivatalosan elismert egyházi felsőoktatási intézmények lajstromába. A főiskola gyökerei John Wesley életében, hitében és munkájában keresendők. Wesley munkatársaival együtt a Krisztusban való, hit általi üdvösség evangéliumát hirdette mindenkinek Anglia határain belül és kívül. Ugyanakkor felismerte, hogy kora szegényei és jogfosztottai segítségre és támogatásra szorulnak, ezért arra ösztönözte követőit, hogy igyekezzenek enyhíteni ezen a szükségen. Munkájuk nyomán Angliában jelentős társadalmi változások mentek végbe. Ennek a két figyelemre méltó törekvésnek a hatására a főiskolán teológiai és általános szociális munkás képzés is folyik.

Idén szeptemberben múlt öt esztendeje, hogy elindult a Wesley Kincsei Általános Iskola

Az évek során az iskola sok viharon ment át, ám 2007 év szeptemberében végre révbe ért, és új fenntartó, a MET vette át az irányítást a Kincsesház Alapítványtól. 2007 szeptemberétől jobb feltételekkel, nagyobb pedagógusgárdával indult újra az oktatás. Az iskola Pestszentimrén található csendes környezetben. A kis, családi épületben sok kisgyerek talál megnyugvásra a nagy, zajos közoktatási intézmények után.

Idén szeptemberben már öt esztendeje, hogy elindult az Oltalom Tanoda (hajléktalanok oktatása)

A MET „Sporttal, tanulással a hajléktalanságból” programjának keretében a 2007-es tanévtől 48 hajléktalannal indult útjára az Oltalom Tanoda. A program célja az oktatás, képzés eszközeivel visszavezetni a hajléktalanokat a munkaerőpiacra. A tanulók számára egyéni oktatási stratégiát alakítottak ki, az általános iskolai tanulmányok mellett szakmák tanulására is le-

hetőség nyílik, úgy mint bolti eladó, épület és bútorasztalos, nyomdai szakember, burkoló, villanszerelő, festő-mázoló, kőműves, hegesztő, varrodai munkás.

Szeptember 15. - A demokrácia nemzetközi napja

Az ENSZ Közgyűlése 2007 novemberében fogadott el konszenzusos határozatot megünnepléséről. Habár a demokráciát a világ különböző pontjain különbözőképpen értelmezik, abban valamennyi parlament egységes, hogy szorgalmazza az ENSZ alapértékei szerint a demokratizálódás folyamatának elősegítését, illetve az emberi alapjogok tiszteletben tartását. A magyar országgyűlés 2008. szeptember 15-én fogadta el azt a határozati javaslatot, amely Magyarországon is a demokrácia nemzetközi napjává avatta szeptember 15-ét.

**Szeptember 17-18. – Rós Hasána, a Zsidó Újév be-
köszöntése**

A zsidó naptár szerint négy újév van, ezek közül a legjelentősebb a zsinagógai újesztendő. A *Rós Hasána* kifejezés szó szerint azt jelenti: az év feje, ezen felül illetik még a *Jóm truá* (a kúrtharsogás napja), a *Jóm hádin* (az ítélet napja), a *Jóm diarichtá* (hosszú nap), *Jóm hárát olám* (a világ születésnapja), a *Jóm hákeszen* (az eltakarítás napja) névvel is. A zsidó újév napja (lévén a zsidó naptár luniszoláris, azaz a Hold és Nap szerinti naptár) mindig újholdra esik. Ez a lelki számvetés, önvizsgálat, az ima időszaka, amikor a Talmud szerint minden élőlény elvonul Isten előtt, aki megítéli őket a következő esztendőre. Mivel a közepesek még kapnak haladékot, hogy megjavítsák magukat, a hithű zsidók e napon visszagondolnak az elmúlt évben elkövetett hibáikra és tévedéseikre, az őket ért kísértésekre. Ugyancsak az újév napján adnak hálát a Mindenható-nak, amiért egész éven át megóvta őket a balszerencsétől és a rossztól. A zsinagógában áldást mondanak, majd megfűjják a sófárt (ez eredetileg kosszarv, amely az Ábrahám által feláldozni kívánt fia helyett kapott kosra emlékeztet). A hagyomány szerint a sófár hangja hallatszott a sínai kinyilatkoztatás alkalmával, ez jelzi majd a Messiás eljövételét. Az 1967-es arab-izraeli háború idején is a sófár megfújása jelezte Jeruzsálem újraegyesítését.

Szeptember 19. – 210 éve született Kossuth Lajos

A nemzeti függetlenségért, a feudális kiváltságok felszámolásáért s a polgári szabadságjogok biztosításáért vívott 19. századi küzdelem egyik legnagyobb alakja, a magyar szabadságharc szellemi vezére máig egyike azoknak, akik a magyar nép emlékezetében leginkább megtestesítik az 1848/1849-es forradalmat és szabadságharcot Széchenyivel és Petőfivel együtt.

(folytatás a 35. oldalon)

Tartalom

KALENDÁRIUM – Szeptember	2
BIBLIAI GONDOLATOK	
Tanulni (<i>Iványi Gábor</i>)	4
AKTUÁLIS – A MET jelenlegi helyzete	5
ÜNNEPEINK	
Névnap (<i>kks</i>)	6
AMIRŐL BESZÉLNEK	
Gondolatok a tanévkezdésről és a köznevelési törvényről (<i>Vattamány Gyula</i>)	7
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI	
Bettina von Arnim (<i>Szabó Ildikó</i>)	8
HITÉPÍTŐ IRODALOM	
Arthur von Bergen önéletrajza (<i>Iványi Tiborné ford.</i>)	9
FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK	
George Noche – A törhetetlen íj (<i>Bognárné Horgosi Anikó</i>)	12
IFI SAROK	
J. Kubitscheck: Egy rendkívüli barátság (<i>Czövek Olivérné ford.</i>)	15
ÉLETEK – PÉLDÁK	
A probléma, amellyel mind együtt élünk (<i>kks</i>)	16
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN	
Úgy vágyom, hogy éljek, mint bölcs tanod készlet (<i>Göncz Zoltán</i>)	17
INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL	
Bölcsödétől a felnőttképzésig – Oktatási intézményeink 1. (<i>Tárkányi Adrien</i>)	18
ÍGY ÍRUNK MI	
Gyermekek a Bibliában (<i>Bereczky Géza</i>)	21
ZSIDÓ ÉLET	
A tanulás szerepe a zsidóságban (<i>Schlesinger Hanna</i>)	22
ÉVFORDULÓ	
Ötvenöt esztendeje hunyt el Heltai Jenő (<i>kz</i>)	24
HÍRMOZAIK	25
LEVÉLHULLÁS	27
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG	28
ÉLET ÉS IRODALOM	29
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (<i>ig</i>)	30
ISTENTISZTELETI REND – Szeptember	33
KIK VAGYUNK	34
AJÁNLÓ	35
RÍMELŐ	36

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * H-1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515/577-0514 *
E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Éves előfizetési díj: 1440 Ft
* Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkeszi hivatalaiban.

BIBLIAI GONDOLATOK

Tanulni

„Ámbár Fiú, megtanulta azokból, amiket szenvedett, az engedelmességet.”

(Zsid 5,8)

Létezik-e olyan valaki, akinek nincs szüksége tanulásra? Igen, ez egyedül az Örökkévaló Mennyei Atyára áll, aki nem „fejlődik” a tudásban, hiszen minden tekintetben örökkévaló és határtalan. Ő a bölcsesség és tudás forrása. Ő tanítja az embert járni, beszélni, földet művelni, tájékozódni, alkotni, és ugyanezt teszi az egész teremtett világgal is. A tanulás mindenképpen ehhez a földhöz kötött lehetőség és kötelesség.

Természetesen van lehetőség a bámészködésre, az öncélú szórakozásra, de akár arra is, hogy rongáljuk Isten tökéletes világát. Van, aki az ösztöneinek engedelmeskedik, a Biblia azonban rá akar vezetni bennünket, hogy tanuljunk meg az Úrnak engedelmeskedve, vele a jóban, a jó fenntartásában együtt munkálkodni. A Zsidókhöz írt levél bizonyágtétele szerint Jézusnak a megváltó mű véghezvitele során „meg kellett tanulnia” az engedelmességet. Hogy ne az Ő akarata győzzön, hanem a Mennyei Atyáé. Ezt a gondolatot („legyen meg a te akaratod”) beépítette az Úr imádságába, de maga is kimondta a Gecsemáné kertben a kereszthalálra készülődve. Az engedelmességre, az Úr akaratával való összehangolásra a szenvedés eszközeivel kapunk megfelelő képzést.

Bár a MET jelenlegi helyzete és benne a miénk összehasonlíthatatlanul békésebb, mint a Megváltóé volt, kijelenthetjük, hogy e történelmi korban Istennek célja volt jogfosztásunkkal, és azzal a hátránnyal, mellyel a szegényekért vállalt oktatási és szociális munkánkat végezhetjük. Vajon várhat-e tőlünk „engedelmességet” az Úr? Vagy amint lehet, továbbállunk, keresve azok társaságát, akiknek működése nem jelent kihívást az öntelt hatalom számára.

„Ámbár Fiú...” olvassuk a mondat elején. Isten a „fiaival” szemben mindig igényesebb. A megkísértetés tehát azt jelzi, tőlünk többet vár, ránk jobban számít, bennünket szívesebben terhel, mert hiszi, hogy kiálljuk a próbát, és megdicsőül majd történetünkön az Ő neve.

Ma, augusztus utolsó napjaiban azzal indulunk neki a 2012/13-as tanévnek, hogy az oktatási kormányzat semmiféle hivatalos kapcsolatot nem vett fel velünk, hogy az állam nemcsak egyházi státuszunktól fosztott meg, de még egyesületként sem siet legalizálni minket, s ezért a különféle oktatási hivatalok azzal fenyegetnek bennünket,

Holland önkéntesek csoportja Budapesten

hogy törölnek minket a nyilvántartásból. Szociális intézményeink már január óta nem kapják az egyházi kiegészítő támogatást. De akik Istenre figyelnek, azoknak mindenből tanulniuk kell, ezért mi sem a veszteségekre akarunk tekinteni. Hálás szívvel gondolunk azokra a hívő holland fiatalokra, akik ezen a nyáron is hűségesen segítettek intézményeink renoválásában, azokra a jó szándékú barátainkra, akik bátorítottak vagy szerény anyagi lehetőségeikhez mérten támogatást is adtak, és azokra a hívő testvéreinkre, akik imáikkal mögöttünk álltak. Mintha látnánk (a Zsidókhöz írt levél fordulatával élve) a láthatatlant, a győzelmes jövőt, ami azok előtt a hátrányos helyzetű fiatalok előtt áll, akik megtapasztalják majd Isten jóságát és kivételes bizalmát.

Az Úr áldja meg oktatási intézményeinket, az azokban dolgozó hűséges pedagógusainkat és munkatársaikat, a bátor szívű szülőket és a tanulni vágyó fiatalokat!

Iványi Gábor

AKTUÁLIS

A MET mint egyház jelenlegi helyzete

A több mint 30 éve fennálló (1981. október 1-jei hatállyal törvényesen elismert) Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) a szegények szolgálatára és oktatására létesített intézményeket is működtető egyház – szociális és oktatási intézményhálózatában naponta több ezer személyről gondoskodik és mintegy 800 munkahelyet tart fenn. A MET a fennálló törvényi szabályozás (2011. évi CCVI., a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló módosított törvény) értelmében elvesztette egyházi státuszát. 2011. október 3-án a MET (több szervezettel és magánszeméllyel közösen) és 2011. december 31-én indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyek a 2011. évi CCVI. törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányultak. A kialakult fenyegető kényszer hatására 2012. április 27-én Iványi Gábor elnök benyújtotta egyház egyesületként való nyilvántartásba vétele iránti kérelmét. Az Alkotmánybíróság 2012 júliusában befogadta a MET új egyházügyi törvény több lényegi rendelkezésével kapcsolatban 2012. március 9-én benyújtott panaszát. (Az indítvány szerint alkotmányellenes, hogy az egyházkénti elismerésről az Országgyűlés átláthatatlan feltételek szerint, politikai döntés keretében határoz, amellyel szemben nincs hatékony bírósági jogorvoslat. A panasz külön is támadja a törvény azon rendelkezéseit, amelyek a korábban jogszerűen működő egyházaktól megvonják az egyházi státuszt. A MET kijelentette: ha a jogsérelem záros határidőn belül nem nyer jogorvoslat, az egyház a strasbourgi székhelyű Európai Emberi Jogi Bírósághoz fordul.)

Iványi Gábor a lelkiismereti és vallásszabadság ügyében nyílt levelezést folytatott – Lukács Tamás elnökkel (Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága), – Navracsics Tibor miniszterrel (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium), – Gyulai Gábor elnökkel (Nyíregyházi Törvényszék), – Szászfalvi László államtitkárral (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) valamint – Balog Zoltán miniszterrel (Emberi Erőforrások Minisztériuma) – ez utóbbi írás az *Élet és Irodalom* folyóirat augusztus 3-ai számában is megjelent.

(A levelek egyházunk honlapján és Facebook oldalunkon olvashatók.)

Oktatási intézményeink jövője

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) jelenleg rendkívüli nehézségekkel, erőn felül fenntartott nevelési-oktatási intézményhálózatában, azaz 6 iskolacsoportban, 32 különböző tanintézményben, közel 3000, többségében 3H-s (halmozottan hátrányos helyzetű) diák tanul. A főleg az ország leghátrányosabb térségeiben, befogadó intézményekként működő iskolákban többségében roma, mélyszegénységből érkező, segítő háttérrel nem rendelkező, motiváció nélküli gyermekekkel végzünk munkát – mindemellett, ezekben a régiókban, adott településeken, lassan ezek az intézmények az egyedüli foglalkoztatók: több száz főnek nyújtunk munkalehetőséget, valamint, az önkormányzatokkal együttműködve, szociális étkeztetési feladatokat is ellátnak, azaz több helyen működtetünk konyhát és biztosítunk étkezési lehetőséget a rászorulóknak.

A diszkriminatív egyházi törvény következtében önhibáján kívül tisztázatlan jogi helyzetbe – már nem egyház és még nem egyesület – kényszerített Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség az államtól átvállalt oktatási, szociális és karitatív tevékenységét erősen csökkentett pénzügyi háttérrel ugyan, de változatlanul folytatja.

A szeptemberi tanévkezdés kapujában nem tudjuk, mit szándékozik tenni a hatalom ennek a felelőtlen helyzetnek a megoldására. A felelősség a Kormányt terheli – hogyan kívánja ezt orvosolni? Létezik-e tisztességes válasz? Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter a *Heti Válaszban* Stumpf Andrásnak adott interjújában (2012.05.24.) ezt nyilatkozta: „*Ebben az intézményrendszerben (lásd MET) egyébként vannak értékes elemek, ezekről megállapodást kell kötnünk.*” Hogy mikor és milyen feltételekkel kívánják azt megkötni, nem tudjuk. A tanulók és családjaik, az intézményekben foglalkoztatottak további sorsa kétséges, de a tanévet Isten iránti bizalommal mindenütt megtesszük.

Folyamatban lévő lépések (lapzártakor)

A 2012. augusztus 15-én, egyházunk Dankó utcai központjában tartott sajtótájékoztatóra (melyen a fentebb vázolt problémákról esett szó) adott válaszul az „oktatási államtitkárság” az MTI-nek (még aznap délután küldött) közleményében úgy reagált: „alaptalanok Iványi Gábornak, a MET elnökének félelmei”, mert „az állam fenntartótól függetlenül biztosítja a pedagógusok és a nevelő oktató munkát közvetlenül segítők bérét az

új nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján”, ill. „köznevelési szerződést” kötne a MET-tel „azon tevékenységek vonatkozásában”, melyek „valóban a társadalmi felzárkózást szolgálják”.

Iványi Gábor másnapi (szintén az MTI-nek küldött) közleményében értetlenségét fejezte ki, „hiszen a bérköltség az alapnormatívának csupán tört része. Nem világos az sem, hogy miről szólna az a ’köznevelési szerződés’, melyet a szaktárca a MET-tel ’azon tevékenységek vonatkozásában’ kötne, melyek ’valóban a társadalmi felzárkózást szolgálják’, ugyanis oktatási intézményeikben kizárólag halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelése és oktatása folyik.”

„A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség nyitott a kormánnyal való korrekt megállapodásra. A megnyugtató megoldást elsősorban abban látnánk, ha az egyházi törvény megfelelő korrekciója által a MET és más egyházak a méltatlanul elvett egyházi státuszukat visszanyerhetnék, és ezzel a rászorulóknak közötti szolgálatuk is akadálytalanul folytatódhatna” – zárta közleményét a MET elnöke.

A MET augusztus 27-én tartott rendkívüli közgyűlésén a küldöttek döntése értelmében (többek között) az egyház átalakul „alapcél szerint vallásos tevékenységet

végző egyesületté”; elfogadták a módosított, egységes szerkezetbe foglalt Alapszabályt. Megválasztották, illetve pozíciójukban megerősítették a tisztségviselőket. A közgyűlés tagjainak egységes álláspontja szerint ugyanakkor elengedhetetlen, hogy az egyház egyesületté átalakulásáról döntő bírósági eljárásban egyértelműen kifejezésre juttassuk, hogy az egyház kizárólag a hatályban levő – álláspontunk szerint alkotmányosértő és a nemzetközi normákkal is ellentétes – egyházi jogi szabályozás kényszerítő körülményei miatt teszi meg a szükséges nyilatkozatokat. A nemleges nyilatkozat az egyház jogutód nélküli megszűnéséhez, vagyonának államosításához és intézményeinek elvesztéséhez vezetne. Erre tekintettel a hiánypótlási dokumentációval együtt benyújtásra kerül a bíróságra egy közgyűlési nyilatkozat is, amely e kényszerítő körülményeket, továbbá az egyházként való továbbműködés iránti igényünket tartalmazza az egyházi jogi státuszunk mielőbbi reparációja érdekében.

Egyházunk egyben az Emberi Jogok Európai Bíróságához (Strasbourg) fordul panasszal az egyházi törvény miatt, mely több ponton sérti Magyarország nemzetközi kötelezettségeit.

(ÉV)

ÜNNEPEINK

Névnep

A világ egy részén a születésnap mellett a névnep megünneplése is szokás. Ekkor az adott naptári naphoz tartozó keresztnévet viselő személyt a családja, barátai megünneplik. A névnapok egy része a szentek egyházi ünnepnapján alapul. A névnep, mint minden más jeles nap, alkalom az ünneplésre. Egyes nevekhez verses gyűjtemények és névnapi köszöntők, rigmusok továbbá tréfás szólások, kifejezések kapcsolódnak.

A névnapok ünneplése számos nép körében elterjedt. A magyarok hagyományosan felköszöntik a családtagjaikat, munkatársaikat, ismerőseiket névnapjukon, bár a névnep általában kevésbé fontos, mint a születésnap. A családtagok, barátok gyakran meg is ajándékozzák egymást a névnapjukon, a nőket általában virággal. A magyarokon kívül megünneplik a névnapokat például a csehek, lengyelek, oroszok, románok, szlovákok, valamint a skandináv és a balti országok lakói. Egyes országokban a névnep ugyanolyan fontos ünnep, mint a születésnap (pl. Lengyelországban). Nem ünnepelnek

névnepot viszont például az angolszász országokban, Franciaországban, Hollandiában. A balkáni országok közül az ortodox hagyományú népeknél (pl. bolgárok, görögök, szerbek) az egyes szentek ünnepnapján elterjedt szokás a névnep ünneplése, a katolikus népeknél (horvátok, szlovének) ugyanakkor a névnep ünneplése mára kiment a divatból.

- kks

MIÉRT SZEPTEMBERBEN KEZDŐDIK AZ ISKOLA?

Az iskolai szünet a 19. században (is) július és szeptember közé esett, ilyenkor a gyerekek segíthettek a termés betakarításában.

Az aratás két hónapig tartott, ezután a gyerekek mehettek vissza az iskolába.

AMIRŐL BESZÉLNEK...

Gondolatok a tanévkezdésről és a köznevelési törvényről

A közeledő tanévkezdés aktuális teszt egy rövid összefoglalót arról, vajon hogyan is fog alakulni szeptembertől a közoktatás rendszere és a mindennapok iskolai világa? Mire készülünk az új tanévben?

Talán sokak előtt ismert tény, hogy az eredetileg 1993-ban elfogadott, többször is módosított közoktatási törvény helyett 2011 decemberében az Országgyűlés egy új, közoktatást szabályozó törvényt fogadott el, mely ezúttal már a „2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről” nevet viseli. Van tehát új törvényünk (melynek nagy része szeptember 1-től lép hatályba), ennek ellenére nagy a bizonytalanság a tanévkezdés előtt: nem léteznek még ugyanis azok a kormányrendeletek, melyek a tanügyigazgatás konkrét lépéseit, részleteit taglalják. Hogy csak két példát említsünk: tudható, hogy az eddig az önkormányzatok fenntartása alatt működő iskolák ezentúl állami fenntartásúakká válnak. De azt még senki nem tudja, hogy egészen pontosan hogyan is fog a fenntartócsere megvalósulni. Másrészt az is tudható, hogy megváltozik az iskolák finanszírozásának rendszere: ezentúl nem a tanulói létszám alapján kiszámított normatív támogatást fogják kapni az iskolák, hanem valamilyen feladatközpontú támogatási rendszer fog életbe lépni. Ám hogy egészen pontosan miféle, azt sem tudja még senki.

A kerettörvény alapján azonban sok minden tudható az Orbán-kormány közneveléssel kapcsolatos filozófiai alapelveiről. Ezek egy részéről mindjárt a törvény preambuluma tudósít bennünket – és leginkább azok a passzusok beszédesek, amelyek az 1993-as közoktatási törvény preambulumaival szemben a 2011-es köznevelési törvényben már nem szerepelnek. A régi törvény alapvető céljai ugyanis ezek voltak: „A művelődéshez való jog *esélyegyenlőség* alapján való gyakorlásának biztosítása, a *lelkiismereti meggyőződés szabadságának és a vallásszabadságának*, a hazaszeretetre nevelésnek a közoktatásban való érvényesülése, a nemzetiségek anyanyelvi oktatáshoz való jogának megvalósítása, a *tanszabadság és a tanítás szabadságának érvényesítése*, a gyermekek, tanulók, szülők és a közoktatásban foglalkoztatottak jogainak és kötelességeinek meghatározása, továbbá korszerű tudást biztosító közoktatási

rendszer irányítása és működtetése...” Az új törvény preambuluma viszont már következetesen kerüli az „(esély-) *egyenlőség*” és a „(lelkiismereti-, vallás-, tan) *szabadság*” kifejezéseket, ugyanis alapvető céljaiul ezeket tüzi ki: „*A nemzet felemelkedésének zálogaként a magyar oktatásügy nemes hagyományait a jelen kor elvárásaival és a jövő lehetőségeivel ötvözve, a felnövekvő nemzedékek hazafias nevelése és minőségi oktatása érdekében az Alaptörvényben foglalt művelődéshez való jog, a nemzetiségek anyanyelvi oktatáshoz való jogának megvalósítása, a köznevelés résztvevői kötelességeinek és jogainak meghatározása, továbbá korszerű tudást biztosító köznevelési rendszer irányítása és működtetése...*”

Vegyük csak komolyan a törvény szövegét! 2011 decemberében tehát egy olyan köznevelési törvényt fogadott el a Magyar Országgyűlés, amelynek többé már nem célja, hogy az iskola képes legyen a tanulók esélyegyenlőségét szolgálni, nem célja a lelkiismereti meggyőződés szabadságának és a vallásszabadságának a közoktatásban való megvalósítása, és azt sem tartja fontosnak, hogy az iskolákban érvényesítse a tanszabadságot és a tanítás szabadságát. Egyetlen filozófiai célkitűzésként „a felnövekvő nemzedékek hazafias nevelése” maradt meg, amellyel szemben az egyenlőség és a szabadság értékeinek mellőzését fontolóra véve immáron egészen erős fenntartásaink lehetnek.

Helyettesítheti-e és kiválthatja-e ugyanis ez a hangzatos, mégis önmagában semmitmondónak látszó érték a társadalmi szolidaritás, az egyenlőség és a szabadság alapvető normáit? Azt is kérdezhetnénk: mitől válik az iskola és bárki is igazi hazafivá? Vagy másképpen: mitől lesz az országunk a hazánkká?

Valóban attól, hogy az új hatalmi elit módszeresen újjáéleszti a Horthy-korszakot annak minden társadalmi és ideológiai visszasságával együtt, miközben lépésről lépésre szűnnek meg az alapvető szabadságjogok (és maga az esélyegyenlőség is) nem pusztán iskoláinkban, hanem a társadalmi élet szinte minden területén?

Vattamány Gyula

**AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI**

Bettina von Arnim

Németország 1815 és 1848 márciusi forradalma közötti korszakának kiemelkedő nőalakja Bettina von Arnim, akinek szociális elkötelezettsége, politikai-irodalmi munkássága praktikus segítségnyújtással párosult. Életútja a Goethétől Beethovenen át Marxig terjedő korszakot öleli át. Levelezőtársa volt Goethe-nek, személyesen ismerte a Grimm testvéreket, vélhetőleg találkozott Marx-szal, jelentős irodalmi és közéleti tevékenységet fejtett ki.

Bettina katolikus családból származott, zárdában nevelkedett, és a protestáns Achim von Arnimmal kötött házassága révén ismert meg egy olyan kereszténységét, amelyet Goethe és Schleiermacher neve, valamint a romantika gondolkodása jellemez.

Schleiermacher mostohafia szerint a kereszténység lényegét nem értette meg, de ennek ellene mond számos írása, különösen pedig gyakorlati tevékenysége. Komoly erőfeszítéseket tett egy szellemileg szabadabb és szociálisan érzékenyebb kereszténységért. Tiltakozott a keresztény konzervativizmus ellen, melynek nevében a forradalmat elnyomták és a forradalmárokat kivégezték. IV. Friedrich Wilhelmmel (a későbbi királlyal) folytatott levélváltása minden stilisztikai túlzása ellenére a kereszténység lényegéről, a kegyelemről és bocsánatról szólt. Politikai elkötelezettsége vallási jellegének megértését, illetve ennek nyomait Schleiermachernél kell keresnünk, aki evangélikus lelkészként és teológusként a 19. század vallásbölcseletének és teológiatörténetének legjelentősebb, a gyakorlati teológia tudományának mindmáig ható alakja.

Bettina 1817-ben költözött Berlinbe a már nagygyá váló gyermekeivel, miközben férje, Achim von Arnim továbbra is a vidéki birtokukon gazdálkodott. Schleiermacher ekkor pályafutásának csúcán állt, egyre nagyobb hatást gyakorolva kortársaira. Az egyház szabadságának védelmezőjeként, az ébredési mozgalmak félreértései és a politikai reakció támadásai között tevékenykedett. Bettina, aki élénken érdeklődött az események iránt, férjét levélben tudósította a történésekről, valamint Schleiermacher írásairól. Ezekben a leveleiben érződik annak a szabad berlini kereszténységnek a hatása, amely kevésbé szűk és kicsinyes, és azokkal a szellemi irányzatokkal rokon, melyekkel Bettina ifjúságában találkozott.

A haladó erők üldözése a húszas évek elején elkezdődött. Egy házkutatás alkalmával E. M. Arndtnál előkerült Schleiermacher sógorának a levele, amely lekiicsinyló megjegyzést tartalmazott a királyra nézve. Ezt további házkutatások, utazási tilalmak követték, és Schleiermachert a rangjától való megfosztás veszélye fenyegette. Bettina azonnal mögé állt. Az a szenvedélyes kiállítás az üldözöttekért, amely Andreas Hoferrel kezdődött és egészen a 48-as forradalmárokig, és az üldözött lengyelekkel és magyarokkal való szolidaritásig nyomon követhető, Schleiermacherrel való intenzív barátságából fejlődött ki.

Ekkor még nem tartozik Schleiermacher szoros baráti köréhez, de a szituáció rendkívül veszélyes és kiélezett volta halaszthatatlanná tette Bettina közbenjárását. A trónörökös idejében közbeavatkozott, és ezzel a közbenjárással kezdődött a politikai leveleknek az a sorozata, amellyel ő a későbbi IV. Friedrich Wilhelmnél a demagógokért, a király ellen merényleteket elkövetőiért, a szegényekért, a halálra ítéltékért, az üldözöttekért közbenjárt.

A kezdeti távolságtartás Bettina és Schleiermacher között 1823-tól lassan megszűnt. Schleiermacher és Bettina hasonló korúak voltak, így kínálkozott a lehetőség, hogy közös házitánítójuk legyen. A két család fokozatosan összemergekedett, később Schleiermacher konfirmálta az Arnim gyerekeket, és amikor a kilencéves Nathanael, Schleiermacher egyetlen fia diftériában meghalt, a megrázó gyászbeszédet, amelyet Schleiermacher maga tartott, Siegmund Arnim, Bettina fia lemásolta apjának. Bettina vasárnaponként a berlini evangélikus Szentháromság templom szószéke alatt ült, és rendszeres hallgatója volt Schleiermachernek. 1831-ben váratlanul meghal Achim von Arnim, ekkor válik Schleiermacher végleg Bettina lelkigondozójává. Bettina nem marad

gyászában segítség nélkül, sőt, Schleiermacher egy teljesen új munkaterületet nyit meg számára. 1831-ben kolerajárvány tör ki Berlinben. Schleiermacher, mint a szegények gondviselője látja a megoldhatatlan problémát, és feladatainak egy részét átadja Bettinának.

Első alkalommal történik, hogy Bettina elhagyja azt a társadalmi kört, amelyben eddig forgott, megismeri Berlin nyomornegyedeit, és soha többé nem tud szabadulni a társadalom szegényeinek és jogfosztottjainak problémájától. Ez a Schleiermachertől kapott gyakorlati feladat életfeladatává vált.

1834-ben megbetegszik és meghal Schleiermacher. Bettina az utolsó órák tanújának nevezi magát. Nem tudjuk beletartozott-e abba a körbe, akik Schleiermacherrel utoljára úrvacsorát vettek, vagy az előszobában várakozott, de ott van abban a több ezres tömegben, akik Schleiermachert elkísérik utolsó útjára.

Férje halála után kezdi el publikálni a Goethe-vel folytatott levelezését. Ez a könyv híresé teszi, és politikailag végképp elkötelezi őt. 1859-ben halt meg, egy gazdag, termékeny élet után.

Szabó Ildikó

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Arthur von Bergen önéletrajza (részletek)

Bizonyságtétel

Egy evangélizáció alkalmával Isten Igéje megragadott egy fiatal leányt. Eljött hozzám beszélgetésre. A konfirmációi kurzus alatt megtért, de sosem merészelt színt vallani. Így aztán elveszítette az örömet és üdvbizonyosságot. Isteni erő nélkül az ember hamar visszaesik a bűnbe. Nem látott már semmi kiutat, azonban nem akart így tovább élni, hogy a féltékenysége miatt elveszen.

„Kereskedő tanuló vagyok, és ilyen foglalkozásban lehetetlen a Megváltónak élni” – bizonygatta.

Végül mégis eljutott odáig, hogy újra nekivág a keskeny útnak. Arra kért, hogy segítsék neki megírni a felmondólevelet. Felmondásának oka így hangzott: Istennek akarok élni, de ebben az irodában ez lehetetlen.

„Ha valóban a Megváltónak akarsz szolgálni – bátorítottam -, akkor rád is vonatkozik ez az Ige: „*Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?*” (Róma 8,31). Ezért pontosan abban az irodában bizonyságtévé lehetsz.”

„Viszont nem tudom kijelenteni, hogy nem hazudok, amikor azt kérik, hogy tagadjam le a telefonban a mester jelenlétét, holott ott ül velem szem-

ben. Különösen az utóbbi időben ez többször előfordult – panaszkolta a leány. – És hogyan intsem a munkatársaimat, mikor kétértelmű vicceket mesélnek, hiszen az elmúlt napokban én is velük nevettem.”

„Ha szemedre vetik, hogy nemrég te is velük tartottál, megmondhatod: ’Igen, de ezt most bánom. Azóta úgy döntöttem, hogy a Megváltót követem. Ezért nem tartok veletek.’”

Később beszámolt: „Annak idején úgy véltem, hogy von Bergen testvér tanácsa nem jó. Ezt be is fogom neki bizonyítani. Pontosan azt fogom tenni, amit tanácsolt, és bizonyára kudarcot vallok, mire be kell látnia, hogy ez az út nem járható.”

A munkatársak szemrehányásai nem is vártak soká magukra. A leány világos állásfoglalása óriási felbolydulást idézett elő az irodában. Még a főnöknél is bepanaszolták, aki magához rendelte. A leány azonban előtte is határozottan bizonyságot tett.

A főnök végighallgatta, és látva alkalmazottjában az egyenességet, így szólt: „Döntése bizalmat ébresztett bennem. Ha egyetért, felemelem a fizetését.”

Örömmel köszönte meg tehát a leány jó tanácsomat. Belátta, milyen áldást jelent Jézus szavát követni: „*Lesztek nekem tanúim*” (Csel 1,8).

Evangélista és kosárfonó

Gyermekkorában az embernek az a benyomása, hogy apja, anyja mindent tud. Később magától értetődően

ébred a vágy a példakép utánzására.

Télen, amikor a Moron tetején a magas hó bekényszerített a házba, apám kosarakat font fának, burgonyának és minden egyébnek a számára. Lelkesen figyeltem, hogyan lesz a merev fűzfavesszőből mindenféle formájú és nagyságú kosár. Amit

apám alkotott, azt én is szerettem volna. Édesapám ellátott utasítással, de első kosaram nem lett szép, és elbátortalanodtam. Apám észrevette. „Csak bátorság! – vigasztalt. – Gyakorlat teszi a mestert.”

Igaza volt. Idővel szert tettem a gyakorlatra és ügyességre. Örömet jelentett kisebb-nagyobb kosarakat fogni, amelyeket egyetlen piacon sem kap az ember. Kosarak jöttek létre különböző formában és nagyságban, 10 cm átmérőjűtől 1 méteresig. Az elhelyezésük sosem okozott nehézséget. Édesapámnak egyáltalán nem kellett végigtanulmányoznia a nászajándékok kívánságlistáját. A kosár mindig jól jött, és hálásan elfogadták. Ebben is apám lett a példaképem: tapasztaltam, hogy jobb adni, mint venni.

Brienzben, egy evangélikáció alkalmával meghívott egy testvér.

Meg is egyeztünk az időpontban, de előtte nem sokkal közölte az illető: „Ma nem lesz alkalmas. Érkezik egy rokonom. Ő semmit nem akar tudni isteni dolgokról, és bizonyára nem örülne egy evangélista jelenlétének.”

„Nem baj, nem baj, én azért mégis megyek” – válaszoltam.

A tartózkodó vendég egyértelműen ki is mutatta, hogy nem lelkesedik a látogatásomért. Feltehetően olyan valakinek látott, aki húzódozik a becsületes munkától.

„Pál apostol nem csak prédikált – mondtam neki -, hanem sátorkészítéssel is foglalkozott. Magam is hasonlóan gondolkodom, mert én a hivatásom mellett kosárfonó vagyok.”

Mutattam neki néhány fotót a specialitásaimból. Ezzel felébresztettem az érdeklődését, úgy hogy legyőzte a tartózkodást. Hajlandó volt este meghallgatni a kosárfonó prédikációját. Hívó testvérem másnap örömmel jelentette, hogy rokonára mély benyomást gyakorolt az Ige üzenete. Még soha nem hallott Istenről, aki szereti az embert és meg akarja menteni.

A konfirmációi kurzusokon is jól tudtam használni a kosárfonás mesterségét. Mindig találtam érdeklődő diákokat, akik szívesen kihasználták a szüneteket, hogy kosarat fonjanak. A három hét végén aztán többen szépen sikerült munkát vihettek haza.

Az elveszett leány

„Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó szélére szállanék, ott is a te kezéd vezérelne engem, és a te jobb kezéd fogna engem.” (Zsolt 139,9-10)

Ezt az igét szóról szóra megtapasztalta egy fiatal lány. Végre saját elképzelése szerint akart élni, s ezért elmenekült a szülői házból.

Ursellenben tartottam evangélikációt. Mindjárt kedden megjelent Robert, a postás a bibliaórán egy sötét bőrű fiatal nővel, aki csak franciául beszélt. Dél-Amerikából származott, és munkát keresett Svájcban, ahogy Robert elmondta. Mivel Bern kantonban csak kevesen beszélnek franciául, Roberthez, a postáshoz küldték, aki értett ezen a nyelven. Ő pedig mindjárt magával hozta az összejövetelre az evangélistához, aki szintén beszélt franciául. Természetesen érdekelt a hölgy története.

Keserű, bűnbánó könnyeket sírva mesélte a következőket: „Szüleim Dél-Amerikában hívő emberek. Határozottan a Megváltónak akarnak élni. Tulajdonképpen az én szándékom is ez lenne, azonban sok dologban túl szigorúak voltak hozzám. Folyton azt hangoztatták, hogy meg van írva: „Ne szeressétek a világot!” Ez túl régimódinak tűnt, mint ami nem illik a mai korra. Végre a szüleim állandó intelmei nélkül kívántam élni. A saját kereszténységem alapján akartam berendezni az életem, ezért búcsú nélkül elszöktem. Szüleim nem tudják, hol vagyok. És most Isten újra hívő embereket küldött az utamba.”

Isten utána ment ennek a teremtsnek. Az első ember Svájcban, aki franciául tudott beszélni vele, Robert volt, a hívő postás. És az első csoport, mely szívélyesen befogadta, Isten gyermekeinek közössége.

„Igen, Isten jóságos volt hozzád – bölintottam. – Csofálatos az ő vezetése. Utánad jött a tengeren át is.”

A leány helyeselt: „Már útközben megbántam elsietett szokésemet, de úgy gondoltam, nincs többé visszaút a számomra.”

Hosszabb beszélgetésünk volt egymással, mely Isten szentélyébe tartozik, és ott is marad. Azon a napon öröm volt a mennyben, mert egy tékozló gyermek hazatért, és

életét újra az Úrnak szentelte. A fiatal dél-amerikai nő azonnal felhívta a szüleit. Bocsánatot kért, és bejelentette, hogy visszatér. A boldogság, amit apa és anya ezen a telefonhíváson keresztül a távoli országban átéltek, túláradt az óceánon át egészen hozzánk, Svájcig. Roberttel együtt osztoztunk a szülők hálájában elveszett leányuk hazatéréseért. Őt magát is erős honvágy űzte hazafelé. A legelső repülővel vissza akart térni hazájába.

Szeszélyes szeretet

Ismét meghívott egy kedves család ebédre. Hamar összebarátkoztam a gyerekekkel, gyorsan megnyertem a bizalmukat. Végül jó étvággal asztalhoz ültünk, s örültünk a finom ételnek.

A 2 és fél éves Beat hirtelen lecsúszott a székéről, anyja ölébe mászott, s a nyakát átölelve így szólt: „Anyucikám, úgy szeretlek!”

Kedves jelenet volt, de visszaküldték a helyére. Nem sokkal utána az eset vagy négyszer ismétlődött.

„Ez aztán szeretet!” – gondoltam, és igazán örültem a kicsi szeretetteljes nyüzsgésének.

Evés után olvasás, imádkozás következett. Mindenki megnyugodott, majd az édesanya kinek-kinek kiosztotta a feladatát. Még a kis Beat is kapott valami egyszerű megbízást. De most már nem nyújtogatta a karját édesanyja felé.

Bánatosnak lógatta a kezét, és savanyú képpel panaszkolta: „Ó, azt nem szeretem.”

A kis fickó prédikációt tartott nekem. Nem viselkedünk mi is néha így Istennel, mint ez a gyerek? Amíg jönnek az ígéretek, milyen könnyen mondjuk: „Úgy szeretlek!” De mi van akkor, ha feladatot kapunk, ami nincs éppen ínyünkre? Viselkedjünk ilyenkor úgy, ahogy 1Kor 13-ban olvassuk: „*Minekutána férfi lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat.*”

Férfias határozottsággal fogadjuk el Isten megbízásait.

Krisztus-követés a hétköznapiakban

Fiatal, hívő házaspár készült gyermekükkel misszióba menni. A misszió vezetősége ajánlotta a szülőknek, hogy dolgozzanak bizonyos ideig egy mezőgazdasági üzemben, mivel az ott elsajátított ismeretek igen hasznosak lehetnek jövőbeli munkájuk számára.

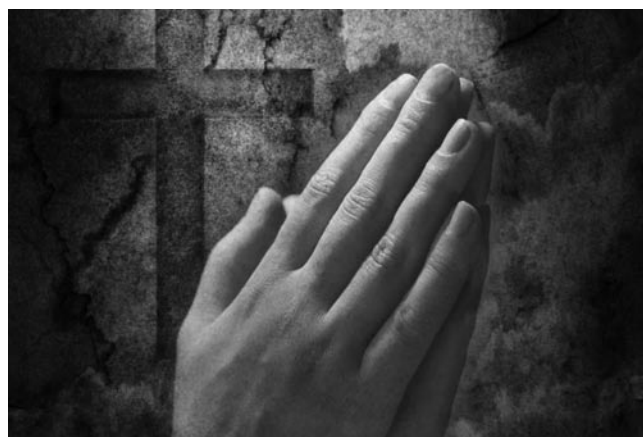
Mielőtt kiutaztak, engem is meghívtak a búcsú alkalomra. Beszélgetés közben a férfi említette, hogy csodálatos felfedezést tett hívő életére nézve. Természetesen érdekelt, mit fedezett fel a majdani misszionárius a paraszti munka közben.

„Nagyon korán kelek – mondta -, és egy órát a térdeimen töltök bibliaolvasással munka előtt.”

„És utána mit teszel?” – tudakoltam.

„Aztán az istállóba kell mennem a trágyát kihordani és fejni.”

„És fejés közben is imádkozol?”

„Nem. Csak egyiket a másik után. Mindennek megvan a maga rendje.”

„Akkor tehát hol folytatod?”

„Füvet kaszállok és hazaszállítom az állatok etetéséhez.”

„Na, és kaszálás közben is imádkozol?”

„Nem. Vagy imádkozik az ember, vagy dolgozik.”

„Szóval egy órát imádkozol reggel, aztán étkezésnél, és bizonyára még este is. Pál apostol viszont arra tanít 1Thessz 5,17-ben: „*Szüntelen imádkozzatok!*”

„Azt nem lehet. Vagy megmagyaráznád, hogy kell tenni?”

„Rájöttem, hogy két fajtája van az imának. Az egyik ámennel, a másik ámen nélkül. Isten gyermeke szaka-datlanul kapcsolatban van mennyei Atyjával.”

Beszélgetésünk közben a fiatalasszony a konyhában főzte a vacsorát. Mi, férfiak Isten Igéjéről társalogtunk, és közben a kisgyermek sírni kezdett.

A jövőző misszionárius kiment a feleségéhez, és ráparancsolt: „Azonnal menj, nézd meg a gyereket!”

„Most igazán nem tudok elszabadulni a tűzhelytől” – hallottam a csendes tiltakozást.

Közben a csecsemő visítása egyre hangosabb lett.

Az apa türelmetlenül, gyors, határozott léptekkel ismét a konyhába sietett.

„Meg van írva: *Ti asszonyok, engedelmesskedjete a férjeteknek!*” – oktatta a feleségét.

Míg a két ember a konyhában egyezkedett, kivettem a csöppséget az ágyacskájából, és az illatfelhő elárulta, mi a baja. Kibontottam, és szóltam az ifjú apának, hogy segítsen, hozzon tiszta pelenkát.

Mialatt együtt elláttuk a gyermeket, így szóltam a testvérhez: „Nézd, vannak bibliai versek, amiket nem szabad a feleségünk orra alá dörgölnünk. Bölcsen kell eljárunk azokkal.” Majd megmagyaráztam: „Ha mi állandó kapcsolatban élünk Jézussal, az egyszerű, hétköznapi dolgokban is megmutatja nekünk, hogyan kell az Ő akaratára szerint cselekednünk. Az Istennel való csodálatos közösségben megadja azt a képességet, amiről a zsoltáríró beszél: „*Az Úrra néztem szüntelen, mert jobb kezem felől van, meg nem rendülök*” (Zsolt 16,8).

(Iványi Tiborné fordítása)

FÖLD KÖRÜLI TÖRTÉNETEK

George Noche - A törhetetlen íj

„A hősök ija összetörik, de az elesettek erőt öveznek fel.” (1 Sámuel 2,4)

A kevésbé közismert indián hithősöket bemutató sorozatomat Naiche főnök után egy másik, hasonló nevű csirikava apacs vezető, George Noche alakjának felidézésével folytatom. Ő volt az első a törzsből, aki hitre jutott Jézus Krisztusban. Tragikus életútjának megértéséhez szükséges, hogy néhány mondatban felvázoljam ennek a kicsi, de az arizonai és új-mexikói telepések által talán a leginkább rettegett népnek a történetét.

Az apacsok Kanada magasságából érkeztek a délnyugatra, körülbelül száz évvel Amerika felfedezése előtt. Különböző csoportjaik eltérő életmódokra álltak át. A csirikavák a nyugati, hegylakó apacsok közé tartoztak, és mire az amerikai hadsereg látókörébe kerültek, már régen folyamatos harcban álltak a mexikóiakkal. Kultúrájuk, életmódjuk a lehető legsikeresebben alkalmazkodott már az állandó háborús viszonyokhoz. A fehérekkel szemben tanúsított meglepően barátságos attitűdöt hamar sikerült lerombolnia egy igazán gögös és ostoba amerikai tisztnek. Ez az incidens évtizedeken át tartó háborúskodást szült, ami végül 1872-ben, a csirikavák rezervátumba vonulásával ért véget. A törékeny béke azonban a karizmatikus személyiségű főnök, Cochise halála után nem volt többé fenntartható.

Fiaira nem hallgattak az apacsok, kisebb csoportjaik portyázni kezdtek, a fehérek pedig szemet vetettek a rezervátum területére. A helyzet egyre súlyosbodott. A szomorú törvényszerűségeket fájdalmas véletlenek súlyosbították, például Cochise örökösének egy washingtoni látogatás során, tüdőgyulladás miatt bekövetkező halála, amit az apacsok a mai napig mágikus gyilkosságnak tartanak. A harcosok előtt két út állt: vagy az ellenállókhoz csatlakoztak, vagy megpróbálták a béke útján maradni, és tárgyalásokkal új rezervátum létesítésére bírni a kormányzatot. Ez utóbbi csoport tagjai közül többen felderítői szolgálatokkal segítettek a hadsereget, „scoutok” lettek. A két oldal ellenségként állt szemben egymással, bár tagjaik időnként csaknem felcserélődtek, ahogy a harcosok egyéni preferenciái vagy egymás közti viszonyai változtak. Az utókor számára az ellenállók csoportját Geronimo, a scoutokét pedig Chatto neve fémjelzi. George Noche az utóbbiak közé tartozott. Megbízhatóan és rátermetten látta el a feladatát, és nagy szerepe volt 1886-ban a történet végjátékában. Geronimo (és társa, a korábbi írásaiban részletesen bemutatott Naiche főnök) ekkorra mindössze harminchat emberével bujkált a hegyek között. Ötezer

Felderítők

amerikai és háromezer mexikói katona volt a nyomukban, teljesen sikertelenül. Soha nem tudták elkapni őket. De Noche tanácsait követve Miles tábornoknak végül mégis sikerült kapcsolatba lépni az ellenállókkal, és rábeszélni őket a megadásra.

Az amerikai történelem szégyenfoltja, ahogyan rászédtek ezeket a harcosokat. A tárgyalások során elfogadott feltételek teljes semmibe vételével Floridába internálták az egész törzset, köztük a csak pár héttel korábban ünnepélyes keretek közt kitüntetett scoutokat is. Noche fényképe Washingtonban készült, ennek az ünnepelt delegációnak a tagjaként. Ekkor még nem tudta, hogy soha nem fog már visszatérni a farmjára, hogy a vonat nem viszi vissza többé a szülőföldjére, hanem Florida mocsarai várják, és a lélekölő hadifogság évtizedei. A történet további részét Elisabeth Page könyvéből idézem:

„A Geronimo elleni háború éve alatt Noche mindvégig lojális maradt a kormányzathoz, és értékes szolgálatot látott el, mint US scout. Mégis, miután az ellenállók megadták magukat és fogságba kerültek, Noche és családja is ugyanazt a büntetést szenvedte el. Az igazságtalan szenvedés éve alatt a becsapottság érzése napról napra mélyebben hasított a lelkébe. Életének minden mozzanata annak a kormánynak az ellenőrzésébe és erőszakos korlátozásába ütközött, amelyért számtalan alkalommal az életét is kockára tette.

Vajon ez a helyzet tette számára különösen vonzóvá az abszolút és korlátlan igazságosság istenének ideáját? Talán így volt, mindenesetre Noche volt az első az apacs vezetők közül, aki elindult az „új úton”.

Döntésre jutott, és Miss Adkisson, a misszionárius úgy látta, hogy meg kellene őt keresztelni a húsvéti istentiszteleten, amikor Roe lelkész eljön prédikálni Colonyból. Am ekkor hirtelen, minden előjel nélkül, nagyszombat éjszakáján meghalt Noche pár hónapos kisgyermek. A többiek azonnal gúnyolódva a fejére olvasták, hogy régi hitének elhagyása miatt történt ez vele.

– Noche elmondta nekünk, hogy milyen erős az ő Isten. Vagyis Isten elég erős lett volna, hogy megmentse a gyereket, mégis hagyta meghalni. Ez ugyanaz, mintha megölte volna. És ő holnap feláll majd és megígéri, hogy követni fogja ezt az Istent, aki megölte a gyermekét. Csodálatos ember ám ez a Noche, mindig olyasmit csinál, amit mi nem tennénk. Régen nem ilyen volt. De aztán megbízott a hazug fehér emberekben, és most megbízik ebben az istenben is.

Noche megnémulva ült a kis test mellett, míg a többiek fecsegve ásták a sírt. Mintha semmit sem hallott volna. Szívére fagyott a gyász. Nem tudta megérteni. Nem tudott gondolkodni. Csak ült a gyermek mellett szótlanul. De később, amikor már mind elmentek, lassan megmozdult a szíve, és emlékezetébe tolultak a kegyetlen szavak.

Húsvét reggelén zuhogva ömlött az eső, de aztán tizenegy óra körül végre elvonult a vihar. Már gyülekeztek

az indiánok az iskola épületében, amikor kivágódott az ajtó és Noche lépett be merev, idegenszerű arccal és szikrázó tekintettel. Mindenki kitért előle, ő pedig egyenesen az istentisztelet kezdetére várakozó misszionáriushoz tartott. Megállt, majd hevesen gesztikulálva beszélni kezdett, apacsul, szenvedélyesen, a hallgatókra zúdítva minden fájdalmát.

– Nézzétek, mit tett velem a ti Istenetek! – kiáltotta. Neki adtam a szívem! Megígérttem, hogy követem őt, és szolgáltam volna egész életemben! Elfogadta a szívem. Ezt mondtátok nekem! Elfogadta a szívem. És most halott a gyermekem! Megölte a gyermekemet a ti istenetek, az Igazságosság Istene! Bolond vénasszony voltam, hogy hittem nektek, fehér emberek. Az istenetek igazsága épp olyan, mint a kormányotoké. Harcoltam a kormányotokért, és fogoly vagyok. Szolgáltam az isteneteket, és a gyermekem halott! De Noche nem asszony! Ismerem már a ti utatokat! Nem szolgálak többé titeket! Nem szolgálom többé az isteneteket! Beszéltem.

Dr. Roe, a prédikátor, néma együttérzéssel figyelte a feldúlt harcos haragját. Amint a tolmács elhallgatott, átvette a szót.

– Noche, a régi napokban, amikor a harc útját jártad, és íjat készítettél, nagyon gondosan jártál el. Felmentél a hegyek közé, hogy jó alapanyagot találj. Vigyáztál, hogy ne legyen csomó vagy repedés azon a fadarabon, amit kiválasztottál. Hazavitted, a kívánt alakra formáltad, és végül ellenőrizted. Teljes erődből hajlítgattad és csavargattad, biztos akartál lenni abban, hogy nincs valami rejtett gyengéje, hogy nem fog eltörni a kezeden. Ha csak valami játék lett volna, amit a fából kifáragtál, nem tette volna ezt vele. De bizonyosságra volt szükséged, mielőtt rábízad az ijadra az életed.

A dacos gyűlölet lassan eltűnt a férfi tekintetéből, öszefont karral figyelte a lelkész szavait, úgy látszott, kétségek közt vergődik. Dr. Roe tovább beszélt.

– Isten olyan, mint egy erős férfi, aki háborúba indul, és az Ő keresztény hívei a fegyverei, akiken a győzelme áll vagy bukik. A hívek nem valamiféle jelentéktelen játékok a számára, ezért biztosnak kell lennie a szilárd-

ságukban, mielőtt megbízik bennük. Szóval, Noche, kétféle baj van ezen a világon. Az egyiket már ismered. Ez az, amit saját magunknak okozunk. Ha rossz életet élünk, a testünk megbetegszik. Ha iszákossá válunk, szegények leszünk és éhezni fogunk. Ha bűnt követünk el, nehéz lesz a szívünk és nem találunk nyugalmat. Ezek olyan bajok, amiket magunk okozunk magunknak, akár csak egy bűnöző, aki börtönbe kerül. De vannak olyan bajok, amiket nem mi okozunk magunknak, és ezek Isten próbái. Hajlítgat és csavargat téged, hogy meglássa, van-e gyenge pont a szívedben. Ha egy férfi igazán erős, akkor Isten még inkább óvatos, és minden módon meghajlítja és megcsavarja. Hiszen egy harcos is jobban figyel a harci ijára, mint arra, amivel csak vadászni szokott. Ha akkor törsz el a kezében, amikor a legnagyobb szüksége lenne rád, az vereséget jelenthet az egész törzsöd számára. Isten nagyon elővigyázatos a harci ijaival.

Ekkor az indián lassan felegyenesedett, és a két harcos némán kezet fogott.

– Nem fogok eltörni a kezében – egyszerűen csak ennyit mondott. – Megbízhat bennem.

A terem tömve volt, és a vasárnapi iskola elkezdődött már. Néhány komancs ült az egyik oldalon – leginkább Nahwatz és családja – de a hallgatóság többségét az alacsony, köpcös apacsok alkották. A tanítás után Dr. Roe mondta el húsvéti prédikációját. Egy karmazsinpiros virágot tartott a kezében, amit a bejárat előtt szakított. Asa, az apacs tolmács állt a balján, a kis komancs tolmácsolány, Tocsi felállt egy asztalra, Dr. Roe átkarolta, nehogy leessen, és az istentisztelet elkezdődött.

Noche az első sorban ült, előre hajolva, arcát a tenyerébe hajtván figyelt. Hol a prédikátort nézte, hol a piros virágot. Dr. Roe a halálról és az örök életről tanított, és miközben beszélt, az elgyötört apa szemében a békesség fénye derengett fel, mint a hajnal.” (In Camp and Teepee.)

Noche megtartotta az ígéretét, élete végéig. Amikor az Apacs Református Egyház 1907-ben hivatalosan is megalakult, ő lett az egyik választott gyülekezeti előjáró. 1914-ben Mescalero-ban halt meg tbc-ben, halálos ágyánál Rev. Harper református lelkész volt mellette, aki igen nagyra becsülte őt.

George Noche-nek nehéz élete volt, de olyan ajándékot kapott, amire sok szülő mindennél jobban vágyik: Uncas nevű fia követte az útját. Úgy érzem, ő is megérdemli, hogy néhány mondat erejéig megemlékezzünk a munkájáról. LeRoy Koopmantól idézek néhány mondatot vele és feleségével kapcsolatban:

„1919-ben Naiche életének influenza vetett véget. Ennek az időszaknak a másik lelki vezetője Uncas Noche volt, a vak férfi, aki sok feljegyzésben hűséges tolmácsként és alkalmi prédikátorként szerepel. Peter Van Es 1932-től 1944-ig állomásozott Mescalero-ban. Csakúgy, mint a korábbi misszionáriusoknak, neki is komoly támaszt jelentett Uncas Noche, mint tolmács.”

„Mrs. Uncas Noche, mindenki számára csak „Grandma Mary,” vagyis „Mary Nagymama” volt. 1961-ben, kilencvenhat évesen halt meg, amikor kis háza porig égett. Emlékét az 1962-ben megjelent éves jelentés őrzi, és egyben emléket állít mindazon apacs híveknek, akik hosszú éveken át őrizték a keresztény hitet a Mescalero Rezervátumon.”

Bognárné Horgosi Anikó

Ch. E. Cowman: Az indián főnök

Egy misszionárius mondta el a következő esetet, amely egy istentisztelet alkalmával történt:

Az igehirdetés alatt fölemelkedett egy öreg indián főnök, előrement, és tomahawkját (csatabárdját) a misszionárius lába elé tette:

- Indián főnök adni tomahawkját Jézus Krisztusnak - mondta, és ismét leült.

A misszionárius tovább prédikált Isten szeretetéről a Jézus Krisztusban, Fia odaajándékozásáról, akit elküldött számunkra, és aki most szent ígényt támaszt az életünkre. Ismét fölkelt az öreg főnök és előrement. Levette a takarót a válláról és a következő szavakkal tette le az igehirdető lábához: - Indián főnök adni takaróját Jézus Krisztusnak.

Megint visszament a helyére.

A prédikátor tovább beszélt Isten Jézusban kinyilatkoztatott szeretetéről: hogyan fosztotta meg Isten az eget legdrágább ajándékától és hogyan küldte Jézust a világba, hogy minket, elveszett embereket megváltson, és hogy magát odaadja miértünk. Ekkor az öreg főnök elhagyta a gyülekezeti helyiséget. Hamarosan visszatért a lovával, amelyet előzőleg a gyülekezeti sátor előtt megkötött. Ismét előrement a sátorban. Rátékintett a misszionáriusra és azt mondta:

- Indián főnök adni a lovát Jézus Krisztusnak.

Most már mindenét odaadta, amije csak volt.

Amikor most az igehirdető arról az Istenről beszélt, aki nem kímélte saját Fiát, hanem odaadta Őt mindnyájunkért, sürgetőleg hallgatói szeme elé állította, hogy Jézus egész életünket magának akarja. Ez az üzenet mélyen behatolt az indiánok szívébe. Végül az öreg utoljára emelkedett föl. Reszkető térdekkel és bizonytalan lépésekkel ment előre. Félő tisztelettel térdelt le a misszionárius előtt, miközben könnye végigfolyt bronzszínű arcán. Remegő ajakkal szólt:

- Indián főnök adni magát Jézus Krisztusnak...

(Vetés és Aratás c. folyóiratból)

IFI SAROK

J. Kubitscheck: Egy rendkívüli barátság

Kétkedésből bizalom

Adnan Al-Masoud soha nem felejt el első találkozását zsidó barátjával. A zsidó fejfedőt, kipát viselő Anatoli Uschomirski Stuttgartban a zsidó-messiáshívő gyülekezet tagjait köszöntötte. „Én Szíriából jövök”- mutatkozott be Al-Masoud, mire Uschomirski száraz humorral válaszolt: „Remélhetőleg nincs bomba a zsebedben”.

A Messiás-hívő zsidó ember így emlékezik: „Mint ha kettészakadt volna a lelkem. Egyrésztől kapcsolatban vagyok a hivatalos izraeli oldallal, más részről, mint orosz menekültnek semmi kifogásom nincs az arabokkal szemben.” Hamar lebilincselte őt Al-Masoud barátságossága és eltűntek a kételyei - noha néhány zsidó barátja figyelmeztette, „nem okos” egy arabbal barátkozni. Uschomirski előtt zsidó volta az iskola harmadik osztályában tudatosult. Kijevben éltek akkor. „Te mocskos zsidó!” - kiabálták a társai, és megverték. Sírva kérdezte anyját: „Mit jelent, hogy valaki zsidó?” De az anya nem adott választ. „Megválaszolatlan kérdésekkel, ateista környezetben nőtem fel” - emlékezik. Fényképésznek tanult, és az egzisztenciális kérdések harminc éves koráig kísérték. Három évig gyakorló buddhista volt, majd felkeresett egy messiáshívő zsidó gyülekezetet Kijevben. Mély benyomást tett rá Jézusban, a zsidók Messiásában való hit: „Hosszú keresés után megértettem, hogy ez az, amire szükségem van.”

Ha a gyűlölet szeretetté változik

„Szíria Izrael ősellensége” - mondja Al-Masoud, aki Damaszkuszban nőtt fel, és 1988-ban érkezett Németországba, mint geofizikát tanuló diák. Apja a szíriai hadsereg tisztjeként Izrael ellen harcolt. „Belém vésődött a zsidók elleni gyűlölet”. A Biblia olvasása nyomán „találkozott Jézussal”. Azóta a zsidók elleni gyűlölete szeretetté változott. Egy csapásra világossá vált előtte, mennyire elvakult volt, sőt, elkezdett a zsidó népért imádkozni.

A 7 éve, Uschomirski gyülekezetében tett látogatás óta mély barátság fejlődött ki a két férfi között, akik mindketten 52 évesek. Rendszeresen prédikáltak más gyülekezetekben is, sőt a messiási gyülekezet meglátogatta az arab gyülekezetet. (Mindkét gyülekezet a Stuttgarti Liebenzelli Misszió termében kapott helyet).

„Megható volt számunkra, hogy az arab istentiszteleten a Hava Nagila zsidó népdal dallamára énekeltek egy arab éneket” - meséli Uschomirski, aki az Izraeli Evangéliumi Szolgálatnál dolgozik, és 1992-ben érkezett a családjával Németországba.

Egy zsidó emberrel való barátság életveszélyes Szíriában, állapítja meg Al-Masoud: „Vannak arab keresztyének Németországban, akik előtt árulónak állítanak be.”

A két gyülekezetvezetőt 2011-ben kitüntette az Akadémia a Világmisszióért nevű szervezet. Ez a barátság megrendítő történet. A bevándorlók hite és a különböző háttér ellenére együtt lehet élni: ez kell legyen a zsidók és arabok reménye.

(Czövek Olivérvé fordítása)

ÉLETEK-PÉLDÁK

A probléma, amellyel mind együtt élünk

Közeledik az iskolai év, amikor sok régi-új gonddal kell szembenéznünk. Érdekes visszatekintnünk a nem is olyan távoli múltba, amikor még az Egyesült Államokban sem volt lehetséges, hogy származásra való tekintet nélkül mindenki ugyanabba az iskolába járhasson. Reméljük, azok az idők soha nem jönnek vissza – s Magyarországon is megszűnik mindenfajta különbségtétel az oktatási intézményekben. Az alábbiakban Ruby Nell Bridges Hall történetét olvashatják – ő az első afro-amerikai gyerek, aki Délen európai-amerikai általános iskolába ment.

Ruby 1954. szeptember 8-án, Mississippi államban született, Abon és Lucille Bridges gyermekeként. 4 éves korában a család Louisiana-ba költözött. 1961-ben, amikor 6 éves volt, szülei beléptek az NAACP (Nemzeti Szövetség a Színes bőrűek Fejlődéséért¹) nevű szervezetbe, és részt vettek a New Orleans-i iskolarendszer egységesítésében. Ruby Bridges egyike volt azoknak a diákoknak, akikkel 1960-ban egy tesztet írtattak, amely eldöntötte, melyikük mehet integrált iskolába. Hat diákot választottak ki, ebből ketten mégsem váltottak iskolát, hármat pedig a McDonough Általános Iskolába küldtek. Egyedül Ruby ment a William Frantz Általános Iskolába, New Orleans-ban.

Az apja eleinte vonakodott, de édesanyja úgy érezte, ez a lépés elengedhetetlen, nemcsak a kislány tanulmányai, de minden afro-amerikai gyermek érdekében is. Ahogy Bridges megjelent az iskolában, a fehér szülők hazavitték gyermekeiket, a tanárok pedig nem voltak hajlandók tanítani egy fekete diák jelenlétében. Végül Barbara Henry-t alkalmazták, hogy foglalkozzon a kislánnyal. Egy éven keresztül Henry-nek egyetlen diákja volt: Ruby Bridges. Az első napot Bridges és felnőtt kísérői az igazgató irodájában töltötték. Akkor volt káosz az iskolában, hogy nem tudtak eljutni az osztályteremig. Reggelenként, amikor Bridges az iskolába tartott, egy nő azzal fenyegette, hogy megmérgezi. Eisenhower elnök utasítására a helyi rendőrbíró figyelt a biztonságára, aki nem engedte, hogy a kislány az otthonról hozott ételen kívül mást is egyen. Egy másik nő reggelenként az isko-

la előtt fakoporsóba fektetett fekete babával tiltakozott. Ez a látvány jobban felzaklatta Ruby-t, mint az a sok durvaság, amit az emberek rá és a családjára mondtak.

Édesanyja javaslatára a kislány iskolába menet imádkozott, úgy érezte, ez megvédi őt mindattól, amit az emberek az utcán kiabálnak.

A Bridges család megszenvedett a bátorságáért. Abon elvesztette a munkáját, Lucille pedig nem volt többé szívesen látott vásárló az élelmiszerboltban. A nagyszülőket, akik földművesek voltak és részt kaptak a termésből, elküldték a farmról, ahol már vagy negyedszázada éltek. Rövid idő múltán aztán az integrációt elfogadta a közösség, és egyre több diák – fekete és fehér egyaránt – iratkozott be a William Frantz Iskolába. Ruby, az első fekete amerikai, aki ebbe az iskolába járt, előkészítette az utat mások – például négy unokahúga - számára is, akik néhány évvel később kerültek ugyanide. Ruby a középiskolában – melybe szintén feketék és fehérek jártak – turisztikát tanult, és az iskola elvégzése után utazási ügynökként dolgozott.

Később férjhez ment, Ruby Bridges Hall lett a neve, és négy fia született.

1999-ben, 45 évesen létrehozta a *Ruby Bridges Alapítványt*, mely „pártolja és ösztönzi minden különbözőség tiszteletét, elfogadását és értékelését”. Az alapítvány célja, hogy a gyerekek oktatásán és inspirálásán keresztül érjen el változást és szüntesse meg a rasszizmust. Az alapítvány mottója: „Hisszük, hogy a rasszizmus felnőtt betegség, és nem szabad, hogy gyermekeinket használjuk arra, hogy ezt a betegséget terjesszék”. Ruby a mai napig aktívan küzd az egyenjogúságért.

(A kislány első iskolai napjáról készült festmény – Norman Rockwell alkotása –, mely az emberi jogi civil mozgalmak ikonikus képévé vált címloldalunkon látható.)

- kks

A hatéves Ruby

¹ Az NAACP - National Association for the Advancement of Colored People egy ma is működő afro-amerikai emberjogi szervezet.

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Úgy vágyom, hogy éljek, mint bölcs tanod késztet

E Szentháromság ünnepe után 17. vasárnapra készült kantáta (*Bringet dem Herrn Ehre seines Namens* – Jer, áldjuk mind szent nevét az Úrnak – BWV 148) keletkezésének időpontja bizonytalan: Bach valószínűleg már 1723. szeptember 19-re megírta, de az is elképzelhető, hogy csak évekkel később. A szöveg (az első és utolsó tétel kivételével) Christian Friedrich Henrici (írói névén: Picander) tollából származik. A zárókorálnak kizárólag a kottája maradt fenn, emiatt manapság két eltérő strófával is hallható. A kompozíció központi gondolata – az egykoron Lipcsében felolvasott episztolához (Pál Efézusiaknak írt levele 4,1-6: a Lélek egységének fontossága) és evangéliumi szakaszhoz (Lukács 14,1-11: Jézus szombaton gyógyít) kötődően – elvontabb síkon a *legfőbb tanítás*, a Tízparancsolat követése; konkrétan e kantátában az első három parancsolat megvalósítása, vagyis az Úr szeretete, illetve az ünnepnap, a szombatnap méltó megtartása. A szöveg tartalmával szoros összefüggésben – a dicsőítés érdekében – a zenekar fénytrombita és három oboa emeli.

1. Kórus: A kantátát örömteli, ünnepélyes zenekari bevezető indítja, amelynek dallamanyagából rövidesen két kórusfuga bomlik ki. A kezdeti zenekari anyag a tétel végén ismét elhangzik, immár a kórossal kibővítve: „*Jer, áldjuk mind szent nevét az Úrnak, őt imádjuk itt szent ékességben.*” (Liedemann Ákos fordítása) (A világhálón a teljes mű meghallgatható: <http://www.youtube.com/watch?v=BLIkiX39aDY>)

2. Ária (tenor): Szökellő dallamú szólóhegedű kíséri az „az élet tanításait” meghallgatni siető, lelkesült énekes-szólístát: *Úgy vágyom, hogy éljek, / Mint bölcs tanod késztet, / És eljussak mennyei otthonomba. / Ott szép hangon zengnek / A boldogult lelkek / A felséges Úristent magasztalva.*

3. Recitativo (alt): Szinte földöntúli nyugalmú, vonósokkal kísért énekbeszéd csendesíti le az előző ária sietségét. E recitativo legvége („*Az Úr van itt velem.*”) már a következő ária fő gondolatát, az Isten és az ember eléréndő misztikus egységét készíti elő: *Mint szarvasok friss vízre vágyódnak, / Úgy áhítlak, Istenem. / Mert nincsen nyugalom / Rajtad kívül, Uram. / Mily drága, szent és tiszta, / Ég Ura, szombatodnak napja!*

/ Így áldom hatalmad / A hívek gyülekezetében. / Ó, bárcsak Rád gondolnának, / Kik élnek sötét éjben: / Az Úr van itt velem.

4. Ária (alt): Három oboa és continuo kíséri a lélek és a Teremtő áhított egységéről, egymásban való elmerülésükről daloló szólístát. Az énekes első mondata alatt („*Szám és szívem tárva várnak*”) többször elhallgat a continuo basszus; Bach a hangzó fundamentum hiányával furcsa bizonytalanságot, ürességet kelt, ezzel is érzékletessé téve a *várakozást*. Az ária középső részében a „hit, szeretet, türelem, remény” (*Glaube, Liebe, Dul-dung, Hoffen*) szavaknál szinte megáll az idő folyása, a szólamok ugyanazokat a dallamokat ismételtetik egyre (mintha egy lemezjátszó tűje állandóan visszaugrana a barázdában), majd a „nyugvóhely” (*Ruhe-bette*) szót követően végképp elcsendesedik, elsimul, elnyugszik minden: *Szám és szívem tárva várnak, / Égi Úr, jöjj, foglald el! / Benned én és bennem Te; / Keltve hitet, türelem, vágyat, / Legyen majd itt nyugvóhely.*

5. Recitativo (tenor): Kíséret nélküli énekbeszéd (*secco recitativo*) térít vissza a jelenbe, de csak azért, hogy még nyilvánvalóbb legyen a hívő jövőbeli reménye: földi vándorlása végén a mennyei örökkévalóságban ünnepelhet Urával: *Vélem maradj, Istenem, / S add nekem Lelkedet, / Hogy Igéd szerint vezethessen, / Így vándorlásom olyan legyen, / Mely tetszhet Teneked, / És majd a jövőben / Te dicsőségedben / Én Istenem, ott fenn / A szombat-napot megtarthassam.*

6. Korál: *Ámen, kívánom én / A szívem legmélyén; / Úr Krisztus, vezess minket, / Óvd mindig lépteinket, / Hogy nevedet itt s mennyben / Örökké áldjuk. Ámen.*

Göncz Zoltán

INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL

Bölcsődétől a felnőttképzésig – Oktatási intézményeink 1.

Létszám(ok) és kategóriák

– Pontos létszámot ne várj tőlem – kezdi beszélgetésünket *Mályiné Rubé Katalin*, oktatási tanácsadó, a MET Pest megyei régiófelelőse. – Van úgy, hogy szeptemberben hárman kezdik az általános iskola első osztályát, azután októberben már 16-an vannak, februárban 20-an, év végére meg 8-an maradnak.

Nem nagyon értem ezt a szertelen létszámingadozást, de megkapom a magyarázatot. A MET iskoláiba járó gyerekek „3 H”-sak. Ennek jelentése: halmozottan hátrányos helyzetű. Ám nem elég, hogy ők azok, sajnos a szülők is. Többnyire munka- és képzettség nélküliek, sok esetben az általános iskola nyolc osztályát sem végezték el. Rendszeres családvédelmi támogatásban részesülnek. Nincs lakásuk, hol itt, hol ott húzzák meg magukat. Munka után költözködnek folyamatosan. Ez annyit jelent, hogy ha adódik valami pénzkereseti lehetőség, megy a család, s van mindenhol egy-egy rokon, ismerős, aki befogadja őket, amíg tart a munka. Utána sokszor továbbállnak.

– Ezen kívül „SNI”-s osztályaink is vannak néhány intézményünkben. Az SNI „sajátos nevelési igényt” jelent. A gyerekek, akik ebbe a pedagógiai kategóriába tartoznak, általában csökkent értelmi képességekkel bírnak, zavartak, mozgásukban dekoordináltak. A budapesti Wesley Kincsei iskolánk például ilyen gyerekekkel foglalkozik. De a szegedi intézményünkhöz tartozó orosházi iskola is ilyen. Abaújkéren is van egy speciális osztályunk – mondja Mályi Katalin.

A MET iskolarendszerében (a Wesley Főiskola hallgatóit nem számítva) körülbelül 3 ezer tanuló kap képzést, és miután a szülők gondjaival is foglalkozni kell, az érintettek száma meghaladhatja a tízezret. Az iskolák nagyobb része többcélú. Ez annyit jelent, hogy az óvodától a szakképzésen át az érettségiig egyengetik a diákok útját. Sőt, Abaújkéren még bölcsőde is van, azon kiskorú anyák gyermekeinek, akik az intézményben tanulnak.

MÁV-telep

A kőbányai Hős utca Budapesten annak idején kellemes lakóhelye volt a Magyar Királyi és Császári Államvas-

utak dolgozóinak, a tisztviselőtelep mintájára épült. Mára a Hős utca és környéke az életellenes, drogos bűncselekmények melegágya lett. Az itteni iskolánk a mai napig a MÁV tulajdona, de nem viseli gondját az ingatlanok, cserében viszont nem kér bérleti díjat. Az óvoda nem fért el az épületben, a 40 kicsi a Dankó utcai főiskola földszintjén tanulja az élet napi nehézségeit. Ez szó szerint értendő, hiszen a szülők 70%-a állandó lakcímmel sem rendelkezik. A gyerekeket nem csak olyan alapvető dolgokra kell megtanítani, hogy evés előtt mossunk kezet, de például a tűz és a víz sajátosságaira, a gyufa veszélyeire. Amit egy átlagos ovis otthon a napi gyakorlat alapján a szüleitől elsajátít, az ezeknek a kicsiknek többnyire ismeretlen.

– Az Országos Óvodai Alapprogramnak nem olyan egyszerű megfelelni ilyen feltételek mellett – folytatja a beszélgetést Mályi Kati. – Nagy hangsúlyt kap az IPR, mely integrált pedagógiai rendszert jelent. A legfontosabb feladat a képességkibontakoztatás és a hátránykompenzáció. A pedagógusokra nem kis munka hárul a mi óvodáinkban. Működnie kell a lépésről-lépésre elvnek, a kompetencia alapú oktatásnak, tehát hogy amit megtanítanak, azt a gyerekek alkalmazni is tudják. Fontos odafigyelni az óvodából az iskolába történő átmenet zökkenőmentessé tételére. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy szinte mind lakás és munkanélküli szülők gyerekei, velük külön szociális munkás foglalkozik. Nem egyszer volt már, hogy mi találtunk nekik állást. Legutóbb például az egyik házaspárnak: a DM raktárában lettek árufeltöltők mindenki öröme.

De nemcsak a gyerekek szellemi fejlődésére kell odafigyelni, hanem a fizikaira is. Négyeszer esznek nálunk naponta, odafigyelve a megfelelő fehérje, szénhidrát és egyéb kötelező összetevők meglétére – természetesen térítésmentesen. Még arra is gondolni kell, hogy hét végén legyen mit enniük – jegyre jár az étel a kicsiknek hétvégén. A családok pénteken csomagot kapnak, többnyire az Élelmiszerbankból jön az adományt.

– Az óvodai családi környezetből kerülnek a MÁV telepi iskolába. A kötelező tárgyakon kívül oda kell figyelni a helyi sajátosságokra – mondja Kati. – Felismertük, hogy ebben a meg lehetőségen zárt közösségben

milyen fontos a tolerancia program. Ennek keretében más népek kultúrájával igyekszünk megismertetni a tanulókat. Oktatjuk például a kínai, a zsidó, az arab szokásokat, zenét, irodalmat, értékeket, tehát a másság elfogadását. Az oktatás itt is kompetencia alapú, konfliktuskezelési tréningekkel, természetesen drogmegelőzéssel. Több szakkör is működik, például a cigány identitásról, de egy szakkör keretében a cigány nyelvet is elsajátíthatják a gyerekek.

A nyolc osztály után néhányan a szakiskolában folytatják, ahol lehetnek bútorasztalosok, vagy bolti eladók és idén szeptembertől már fodrászok is. A végzetek szinte mind el tudnak helyezkedni, szociális munkás végzi az utánkövetés feladatát. Nem csak azért, mert kötelező, hanem azért, mert fontosnak tartjuk tudni, mi lesz a diákjainkból.

A MÁV telepen gimnázium is működik, de csak esti tagozaton. Nehéz helyzetű tanulóknak biztosítják itt a felkészülést az érettségire. Általában 120-130 tanulója van az esti giminek. Külön öröm, hogy tavaly 7, az idén 13 hajléktalan is letette az érettségi vizsgát, ki két év alatt.

– A legfontosabb szempont, hogy mi vagyunk a tanulóért – emeli ki Mályi Katalin. – Ha valamelyikük egy nap nem jön iskolába, már keressük. Nagyon fontos az egyéni felzárkóztatás, a műveltségi hiányok pótlása. Kihangsúlyoznám, hogy mentori rendszer nélkül nem tudnánk leérettségiztetni a tanulóinkat, ugyanis egy érettségi minimum 50 ezer forint fejenként. Nagyon büszkék vagyunk, mert az idén a legrosszabb jegy a 3-as volt. Rendesen felkészültek a diákok.

Wesley Kincsei

A Wesley Kincsei Általános Iskola és Gimnázium minden tanulója SNI-s, tehát sajátos nevelési igényű gyerekek. Néhányuk Vácra, Gyálra, Mosonmagyaróvárra, sőt Szolnokra érkezik naponta, mert a szülők helyben nem tudják megoldani speciális tanítástukat. Utánuk nem is kap az intézmény támogatást, mert a helyi önkormányzatok nem utalják.

Pedig a feladat nehéz. 3-8 fős csoportokban lehet csak kielégítően figyelni rájuk. Az itt tanuló 80 gyerek nem értelmi fogyatékos. Főként a magatartászavarból, a diszlexiából és diszgráfiából fakad, hogy nem tudnak beilleszkedni és azonos tempóban haladni a normál általános iskolákban.

Az iskolában hat fejlesztő pedagógus és több gyógy-pedagógus dolgozik. Az ő munkájukat segíti az iskola-pszichológus és a logopédiai szolgálat is.

– Az itteni amúgy is nehéz pedagógiai munkát tetézi – mondja Kati –, hogy ezek a gyerekek fokozottan igénylik a szakköri elfoglaltságokat. Szükségük van a mozgalmas, változatos iskolai életre. Többféle sport és

Általános iskolásaink a MÁV-telepen

kézműves foglalkozás van az iskolai órákon kívül, valamint megismerkedhetnek a jelnyelvvvel is.

Abaújkér

– Az abaújkéri létesítményünk kezelését hét éve vettük át – folytatja Mályi Kati. – SNI-s gyerekeket oktattak, országos beiskolázású módszertani intézmény volt, 50 alatti tanuló létszámmal. Azzal a feltétellel kaptuk meg az intézményt, hogy ezt a tevékenységet folytatjuk. Eleget is tettünk ennek, hiszen vannak ez irányú tapasztalataink. De sokat bővítettünk; mára 1000 fölé emelkedett a tanulói létszám.

Az abaújkéri park gyönyörű és hatalmas. A régi főépület kastély volt egykor, ma kollégium és óvoda. A bölcsi is itt működik, hogy a tizenéves anyák felügyelet alatt tudhassák csecsemőiket, amíg iskolában vannak. A szünetekben meg is szoptathatják a kicsiket.

Az iskolaépület korszerű, modern. A nyolc osztály után vagy 15 féle szakmát tanulhatnak itt az SNI-s és a 3H-s gyerekek is. A szakmák kiválasztásánál különösen figyelt arra az iskolavezetés, hogy olyan képzéseket indítsanak be, melyek hiányoznak a térségből, sőt, figyelembe vették a közeli szlovák igényeket is. Az iskola tanulói jó eredményeket érnek el a térségi és megyei szakmai versenyeken. Két éve katonai ismeretek fakultációt is bevezettek, mely után a fiatalok jelentkezhetnek a honvédség tisztképzőibe is. Szeptembertől, ez újdonság, rendvédelmi szakembernek is tanulhatnak, sőt, tervezett a vám- és pénzügyőri, valamint a vagyonőri OKJ-s képzés is.

– A „Nemzeti Tehetség” programban már részt veszünk – folytatja Mályi Kati. – Intenzív tehetségfelmérés és gondozás folyik az iskolában, gyűjtjük a tehetségpontokat. Kiemelt nyelvi oktatás van: angol és német, a testnevelés is magas szintű, valamint a művészetek terén is igyekezzük felfedezni a kiemelkedő képességeket. Részt veszünk ezen kívül egy EU-s tanoda programjában, ahol az iskolától független halmozottan hátrányos

helyzetű gyerekeknek tartunk képességfejlesztő, szociális hátrányokat csökkentő speciális foglalkozásokat. Emellett reményünk van a Nemzetközi ÖKO Iskola programban is részt venni, melyben környezetvédelemre, környezettudatos életvitelre tanítanánk a gyerekeket. Az ÖKO parkunk már megvan.

Az iskola gazdasági részében vannak disznók, tyúkok, kacsák, pulykák, birkák, gyöngytyúkok, emuk, de még egy csacsi is. A gyerekeknek nagyon fontos, hogy megtanulják, hogyan kell bánni az állatokkal, a szülőknek pedig rendszeres növénytermesztési és állatgondozási útmutatókat juttat a MET.

A normál gimnáziumi oktatás mellett működik Abaújkéren a Második Esély Gimnázium. Itt azok a 18 év feletti fiatalok készülhetnek az érettségire, akik valamilyen okból kihullottak a közoktatásból. A reintegráció, saját mentorokkal, jól működik.

– Muszáj elmondanom végül egy nagy eredményünket – fejezi be Kati. – Abaújkérnek Felsődobszán van egy tagintézménye. Általános iskolai és gimnáziumi tananyagot hallgatnak itt a diákok. Közel annyi szülő jár ide tanulni este, mint gyerek délelőtt. Ez már valami...

Tárkányi Adrien

***„Gyermekeket hoztak Jézushoz, hogy illesse meg őket;
a tanítványok pedig feddték azokat, akik hozták őket.
Jézus pedig ezt látván, haragra gerjedt és mondta nekik:
Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket;
mert ilyeneké az Istennek országa.
Bizony mondom néktek: Aki nem úgy fogadja az Isten
országát, mint gyermek, semmiképpen sem megy be abba.
Aztán ölébe vette azokat, és kezét rájuk vetvén,
megáldotta őket.”
Márk evangéliuma 10,13-16***

Egy kisiskolás nyári táborunkban

„Legyen az út bármilyen kemény, juhocskámat visszahozom én...”

Azért jutott eszembe jól ismert gyermekénekünkől ez a sor, mert az idei gyerektáborunkból hazautazó testvérpár kislány tagja az induló kocsi ablakából még egyszer megmutatta nekem az idézett sort is tartalmazó, kézzel másolt éneket.

Megható volt. Azért is, mert közel kerültünk egymáshoz a hét alatt. Ő bácsinak szólított, én ezért viccesen kislánynak, amit kérésére minduntalan a keresztnévére helyesbítettem. Felszabadult pillanataiban nevetgélve beszélt nehéz életéről, családi sorsfordulatokról, tragédiákról. Örültem, hogy nem érzi ezeknek súlyát madárcsontú vállacskaín.

Ilyen hét után búcsúztunk most, reggel hat órakor, a még alvó tábor kapubejáratában. Ketten álltunk ott felnőttek a legnehezebb, utolsó reggel párájában. Keveset szóltunk, amikor báránykáinkat elvitte a felfogadott Renault. Abaújkéri iskolánkban úgyszólván találkozunk, gondoltam, vagy itt, Hejcén. Aztán biztosabb megoldás jutott eszembe: ha juhocskát visz az autó, akkor a Jó Pásztor is velük tart.

Iklódy László, kisvárdai lelkész

ÍGY ÍRUNK MI

Gyermekek a Bibliában

A gyermek mint „jelenség” és mint szó, igen gyakran fordul elő a Bibliában. Mondhatni, kitüntetett helye, szerepe van. Ábrahámnak, a sokaság atyjának pl. (noha korábban ezt kérte tőle) megtiltja az Úr, hogy a számára a legkedvesebbet, egyetlen *gyermekét* áldozza föl neki: „Ne nyújtsd ki a te kezedet a *gyermekre*, és ne bántsd őt: mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem kedveltél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek én érettem”, (1Móz 22,12), ám Jefte meggondolatlan és elsietett fogadalma következtében kénytelen saját leányát feláldozni. (Bír 11,30)

A rossz szemű Lea és a szépséges Ráhel (1Móz 29,21-30), majd Sára, és Hágár drámája mutatja, hogy az Ószövetségben a terméketlenség és a gyermektelenség nagy szerencsétlenség és szégyen volt. Ekkoriban a szülők főleg fiúkat kívántak, mert a fiúk biztosították a család és a nemzetség fönmaradását (1Sám 4,20; 2Sám 18,18; Ruth 4,13-15; Zsolt 127,3). A fiúk számával együtt nőtt az asszony becsülete (1Sám 1,1) és az apa tekintélye a törzsen, ill. a nemzetségen belül (Zsolt 128,4). A fiúk közül az elsőszülött gyermek különleges helyet foglalt el, mivel az Istené volt és vissza kellett vásárolni, illetve ki kellett váltani. (4Móz 3,40-51). Ábrahám óta a fiúkat körülmélték, (1Móz 17,12., 21,4)

Az Ószövetség egyik legismertebb története a *gyermek* Mózesé, a szurokból font kosárral, a kegyetlen fáraóval és a jószívű királynnyal. A Mózes név jelentése egyébként „a vízből kihúzott *gyermek*.” (2Móz 2,1-10) Méltán híres a *gyermek* Sámuel története is: a *gyermekre* vágyó és azért révületben imádkozó Annát részegnek nézte az az Éli főpap, akinek szolgáljaként a *gyermek* Sámuelét hívta el prófétságra az Úr. (1Sám 20-3,19)

Dávid gyermekkora is ismert, hiszen a szinte még *gyermek* Dávid győzte le Góliátot, akkor még óvta is őt a harctól Saul. „Saul pedig monda Dávidnak: Nem mersz te e Filiszteus ellen, hogy vele megvívj, mert te *gyermek* vagy, ő pedig ifjúságától fogva hadakozó férfi volt.” (1Sám 17,33)

A *gyermekre* a Zsoltároknak is Isten ajándékként tekintettek, a *gyermek* sokasága a szövetség egyik ígérete volt Izrael fiai számára is.

Fotó: Gabler Csaba

A *gyermek* Jézus történetét Lukács igen plasztikusan írja le (Lk 2,7-40), míg Máténál Heródes gyermekgyilkossága némiképp kapcsolódik Mózes történetéhez. (Mt 2,1-18) Maga Jézus a gyermeket ártatlanságuk és egyszerűségük miatt példaképként állította a tanítványok elé, még akkor is, ha a tanítványok nem mindig barátságosan fogadták a *gyermek*eket, (Mk 10,14), különleges szeretettel közeledett feléjük. (Mk 9,36)

Pál is többször említi hasonlataiban a *gyermek*eket, de kissé más hangsúllyal, mint Jézus: „Mikor *gyermek* voltam, úgy szóltam, mint *gyermek*, úgy gondolkodtam, mint *gyermek*, úgy értettem, mint *gyermek*: minekutána pedig férfivá lettem, elhagytam a *gyermek*hez illő dolgokat” (1Kor 13,11), majd „Atyámfiak, ne legyetek *gyermek* értelemben; hanem a gonoszságban legyetek *gyermek*ek, értelemben pedig érettek legyetek.” (1Kor 14,20)

A „*tiszteld atyádat és anyádat*” parancsolat mellett a Kolossé levél egy meglepően modern, *gyermekbarát megközelítéssel* gondolkodtat el: „Ti atyák, ne bosszantsátok a ti *gyermek*iteket, hogy kétségbe ne essenek”. (Kol 3,21)

A Szentírás utolsó, *gyermek*ekről szóló mondata: „Nincs annál nagyobb örömem, mintha hallom, hogy az én *gyermek*eim az igazságban járnak.” (3Ján 1,4) Nekünk, Isten *gyermek*einek nincs és nem is lehet más célunk e földön. Sok erőt és kitartás kívánok ehhez mindnyájunknak!

Bereczky Géza

ZSIDÓ ÉLET

A tanulás szerepe a zsidóságban

A Tóra

„Ha valaki belegondol egy dologba, azt felfogja és megérti, akkor a felfogóképesség „megragadja” a témát, míg az ész magáévá teszi azt. Ezáltal a megértett dolog mintegy „meg lesz fogva”, „körülvéve”, és beolvad az értelembé, ami megértette és magáévá tette azt. Ugyanakkor a dolog logikája maga is beivódik és eggyé válik azzal, ami azt megértette és felfogta.” Snéur Zálmán rabbi (1745–1812), *Tánjá*

A zsidóságot a „Könyv népének”, vagy az „Írás népének” is nevezik, hiszen fennmaradásának pillére a tanulás hagyománya.

Féltve őrzött kincsünk az írott Tan, a Tóra tanulásának kötelezettsége minden zsidó férfi számára egyaránt érvényes, „édes foglalatosság”, a kezdetektől. A Tóra tanulása nemcsak a rituális köteleességet jelenti, hanem erkölcsi-etikai utasításai alapján eligazodást is életünk dolgaiban.

A Tóra I-től való, így tanulása is erősíti kapcsolatunkat az Örökkévalóval, mert „Ő és az Ő bölcsessége egy”. Snéur Zálmán rabbi (1745–1812) a chászidizmus egyik legjelentősebb képviselője írja *Tánjá* című kabbalisztikus könyvében: „...ha az ember megért és felfog egy Háláchát (törvényt) a talmudi misnában, vagy a Talmudban, tökéletesen és egyértelműen, akkor esze „megfogta” és „körülvette” azt úgy, hogy saját maga is benne foglaltatik. Ez a Háláchá pedig nem egyéb, mint Isten bölcsessége...Innen ered a Tóra tanulásának és megértésének felsőbbisége...”

A tanulás a zsidó férfit egész életén át végigkíséri: „s elmélkedjél róla nappal s éjjel”. (Józsua)

„Minden férfi Izrael népéből köteles a Tóra tanulmányozására, legyen gazdag vagy szegény, egészséges vagy betegségben szenvedő, fiatal vagy öreg, még az alamizsna után járó szegény ember is, legyen akár felesége és sok gyermeke, kötelezve van arra, hogy időt szakítson a tanulásra nappal és este”. Bölcsseink tanítása szerint, az, aki szabad idejét nem a Tóra tanulmányozására fordítja nagy bünt követ el. (Sulchán Áruach)

Figyelemre méltó a zsidó tanulás ősi módszertana: aki a Tórát tanulni szeretné, kénytelen értelmezni a szöveget, s így aktív részesévé válni a Tannak, részletesen tanulmányozva, magyarázva azt - hiszen egy-egy törvényt illetően újabb és újabb kérdések merülnek fel, s ezeket több szempontból lehet értelmezni.

(Bölcsseink szerint „ha a Tóra részletesen lenne fogalmazva, nem tudtunk volna megállni a lábunkon”.)

Rási (S’lomo ben Jicháki 1040–1105), a híres francia Biblia és Talmud magyarázó a Talmudot idézve jellemzi: „Bármely bíró, amely igaz törvényt hoz, úgy tekint rá az mintha az Írás az Örökkévaló társa lenne a teremtsében.”

A Tóra csak az elvet határozza meg, ezzel lehetőséget teremt az ember számára, hogy értelmezhesse, és a mindennapi életében felhasználhassa azt.

Ennek alapján beszélhetünk a leírt és minden betűjében szent és megváltoztathatatlan *Írott Tanról* (Torá sebich-táv) és az aktuális kérdésre alkalmazandó, dialektikus *Szóbeli Tanról* (Torá sebáál pe). A Szóbeli Tan magában foglalja az összes tórai tárgyú irodalmat a Talmud idejétől napjainkig. A Torá sebáál pe addigi lényegét rabbi Jehudá i.sz. II. század foglalta össze a Misna hat rendjében. A Tóra szövegének értelmezése mutatja azt az évezredek tanulási módszert, mely a mai napig hagyományosan él a zsidó oktatásban.

A kérdés és vita tudományának fontossága

Ha a klasszikus iskolarendszert nézzük, mely a mai napig érvényes szerte a világban, azt tapasztaljuk, hogy a tanulókkal szembeni elsődleges követelmény a tananyag jó, részletes ismerete.

A zsidó oktatás különlegessége, hogy előnyben részesíti a kérdés és vita képességének fejlesztését. (Hiszen kérdést csak olyan tárgykörben képes valaki feltenni, amelyre nézve megfelelő ismeretekkel rendelkezik.) Ily módon nemcsak a megértést és a tudást, de az önálló gondolkodást fejlesztik elsősorban. A módszer elősegíti az alapos elsajátítást, mely az ismereten túl a logikát is fejleszti.

Egy talmudi történetet érdemes felidézni, melyben rabbi Jochanan hiányolta egyik tanítványát, aki ragyogóan értelt és kért. Helyette elküldtek hozzá egy nagy Talmud tudóst, aki rabbi Jochanan minden kérdésére bólogatott és azt mondta: „Hozok bizonyítékot, hogy igazad van!” Rabbi Jochanan sírni kezdett: „Ha a tanítványomnak bármit mondtam, ő számtalan ellenérvet tudott felsorakoztatni. Ezekre is választ adtam, s így egyre több és több kérdés merült fel. Te meg azzal jössz, hogy bizonyítékot hozol? Hát én talán nem tudom, hogy igazam van?”

Ha egy tanulóra azt mondják: „jól kérdez”, az elismerés.

Nem lehet elég korán kezdeni...

Tórai parancsolat a tanulás: „*Vésd be azokat gyermekeidnek...*”. A Talmud értelmezése szerint, „*bárki, aki fiát Tórára tanítja, olybá vétetik, mintha saját magát, fiát és fiának fiát a nemzedékek végéig tanította volna... Az, aki unokáját Tórára tanítja, olybá vétetik, mintha saját maga is a Szináj hegynél kapta volna azt meg ...*”. Ha a (fiú)gyermek megtanul beszélni, az apa kötelessége, hogy tanítsa a Tórára. Az első ima, amit a gyerekek megtanulnak, a „Sömá”, a „Halljad, Izrael”.

A chászidok véleménye, hogy minden apának kötelessége naponta legalább fél órát gondolkodnia gyermekei nevelésén, s mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy jó úton haladjanak.

A zsidóságban az oktatást nem lehet elég korán kezdeni. A talmudi történet szerint rabbi Jehosúa ben Lévi anyja gyermeke bölcsőjét a tanházba a Bét hámidrás-ba vitte, hogy „fülel a Tóra szavaihoz szokjanak”.

A gyermekeket három éves koruktól kell oktatni. A fiúk ünnepélyes hajvágása után (mely alkalomból Izraelben többnyire Meronba utaznak rabbi Simon sírjához) a kicsit az apa táleszbe (imasálba) burkolva elviszi a kisiskolába, a chéderbe, ahol a gyermek egy héber abc-t (álef-bét-et) kap mézzel bekenve. Ezt nyalogatva kezdi megtanulni, hogy a Tóra mézédés számunkra.

E sorok írója Tóra-adáskor (Szimhát Tóra) részt vett egy chászid chéderben az ünnepeken. Életre szóló élmény volt, ahogy ezek a kicsi fiúk lelkesen a Tórát választották először, csak utána a csokikat, megállapítva, hogy a Tóra tanulása édesebb minden finomságnál. Ha egy gyerek megtanulja a tanulás örömét, az egész életén át nyitott marad arra.

(Fentiekkel magyarázhatjuk többek között azt is, hogy még a szegény falusi zsidó szatócs is üzletének bezárása után a gyertyafényben a Tórát tanulmányozta. Ez a foglalatosság titokzatosnak tűnt a falu nem zsidó lakosai előtt, és mint minden ismeretlen dolog, bizalmatlanságot ébresztett bennük, gerjesztve a mássággal szembeni ellenérzést és a babonás hiedelmeket. Mindezt még fokozta, hogy az ismeretlen rituálékat csak titokban leshették meg, saját elképzeléseiknek megfelelően félremagyarázva, sátáni praktikáknak feltüntetve azokat.)

A régi időkben, misnai tanrend szerint a kisgyermek három éves korában megtanulja az álef-bétet (a héber abc-t), öt éves korától kezdi tanulni a Tórát, tízévesen a Misnát (jelentése: ismétlés).

A Szóbeli Tan alapját tizenhárom évesen tanulja az ifjú, aki – bár micvó, azaz 13 éves korától kezdve – köteles a parancsolatokat betartani, mert már férfinak számít.

Tizenöt éves korától a zsidó férfi a Talmudot tanulja és magyarázza.

A Talmud („tan, ami tanulva lett”) magában foglalja a Misnát és annak magyarázatát, a Gemrát. Két változatát ismerjük: a jeruzsálemi Talmudot (Talmud Jerusálmi) és a babilóniai Talmudot (Talmud Bávoli). A babilóniai nagyobb terjedelmű, a jeruzsálemi részletesebb. Ha a Talmudot említjük, a babilóniai értjük alatta.

A későbbi időkben a tanrend annyiban módosult, hogy a Talmudot már hét éves korban kezdik oktatni.

Snéur Zálmán rabbi írja a Sulchán Áruchban: „*A mai időben, amikor az egész Szóbeli Tan le van írva, nem kell tanítót fogadni arra, hogy az egész Szóbeli Tant megtanítsa neki... ez az oka annak is, hogy ma már nem tanítják meg az egész Tórát a gyermekeknek, hanem csak Mózes öt könyvét, mivel hagyatkoznak arra, hogy saját maga megtanulja majd később, ha nagyobb lesz. Nem így volt abban az időben, amikor még nem voltak nyomtatott könyvek, és még a magánhangzók és kontellációs jelek sem voltak kipontozva, hanem kívülről kellett azokat megjegyezni...*”.

A zsidók több mint háromezer éve tanulmányozzák a Tóra, és az idők folyamán hozzá kapcsolódó írások szövegét. A tanulás módszere az évezredek során nem változott.

A zsidó tanuló párban vagy csoportban tanul. Közösén értelmezik a szöveget. Az állandó kérdések, és az ezeket követő, előzőekből fakadó újabbak terjesztik ki a témát, segítenek a tanult anyag megértésében, a logika fejlesztésében.

A sok tudás (egyik) előnye

A mai Izraelben is – ahogy mindig – a jól tanuló jesi-va bocher (ifjú) esélyei sokkal nagyobbak arra, hogy a lányos apák gazdag hozományt adjanak a menyasszonnyal, mint szerényebben tudó társainak.

Talmudi forrás szerint a második évszázad egyik legnagyobb személyisége, Rabbi Akiva tanulatlan pásztorként kezdte „pályafutását”. Az egyszerű férfi, aki ekkor már negyven éves özvegyemberként egy kisfiú apja is volt, beleszeretett Jeruzsálem egyik leggazdagabb családjának lánya, Ráchel, akit apja ezért kitagadott. Ráchel feltétele az volt a házassághoz, hogy Akiva Tórát tanuljon. A már nem túl fiatal ember akkor szánta rá magát a tanulásra, amikor egy kút szélén egy mélyedés látott, melyet az éveken át csöpögő víz vájt ki. Akiva arra gondolt, ha a víz a követ ki tudja vájni, akkor az ő szívében is nyomot hagynak majd a Tóra szavai.

Ráchel még a hajfonatát is eladta, hogy férje tanulni tudjon. Rabbi Akiva 24 éven át tanult Eliezer és Joshua Tanházában, amikor huszonnégyezer tanítványa élén visszatért. Apósa boldogan adta át fele vagyonát a nagy tudós rabbinak. *(Folytatjuk)*

Schlesinger Hanna

ÉVFORDULÓ

Ötvenöt esztendeje hunyt el Heltai Jenő

A huszadik századi magyar irodalom egyik legsokoldalúbb alkotójára emlékezünk szeptember 3-án, halálának ötvenöt éves évfordulóján. Emlékezünk az íróra, a költőre, a színpadi szerzőre, a humoristára, a fordítóra, és az örök bohémra.

„Életműve hét évtizedet fog át, és általában mindig népszerű volt, személye szerint még az ellenfelei is szerették. Mosolygó bölcs volt két emberöltőn keresztül: a könnyedség és komolyság, az enyhe ironia és az enyhe szorongás, a kritika és a megbocsátás szellemes egybeötözője. ... Életművének egy része széles körökben népszerű olvasmány. Színdarabjait fel-felelevenítik színházaink. Néhány verse mellőzhetetlen az antológiákból, az Álomháza a fontos magyar regények közé tartozik. És azt se felejtjük el, hogy egyebek közt kabaréköltő is volt, a kabaréirodalomra is jelentékeny hatással volt ironikus költészete.” – írta róla a szintén neves – idén száz éve született - irodalmár, Hegedüs Géza.

Heltai Jenő Pesten született Herzl Jenő néven 1871. augusztus 11-én, de gyermekkorra nagy részét Baján töltötte. Az elemi jeles érdemjegyekkel zárta, a gimnáziumot pedig már a fővárosban járta, ahova időközben visszaköltöztek. Édesanyja korán meghalt, apja nevelte az öt gyermeket. Heltai 1889-ben érettségizett le. Korai versei is ekkoriban jelentek meg. Apja kérésére a jogi egyetemen megpróbálkozott, de a második évet már nem fejezte be, elhatározta, hogy újságíró lesz.

A Hét munkatársaként Gárdonyi Géza, Bródy Sándor, Makai Emil mellett dolgozott, mint a kroki és a glossza műfajának művelője. Egész életében költőként aposztrofálta magát, első verseskötete 1892-ben *„Modern dalkok”* – címen jelent meg.

Unokabátyja, Herzl Tivadar, a világhíres osztrák publicista, bécsi lapok tudósítójaként Párizsban élt a Dreyfus-per idején. A hirtelen fellángolt antiszemita hullám ébresztette fel zsidó öntudatát, és világraszóló fordulatot megteremtője, majd nemzetközi vezére lett a zsidó nacionalizmusnak: a cionizmusnak. Herzl igen nagy véleményrel volt unokaöccséről, hívta, álljon mellé. Heltai később egyetlen mondattal emlékezett meg a kísértésről: *„Felháborodással utasítottam vissza ezt az ajánlatot, azt feleltem, hogy nem leszek hazaáruló, magyar író vagyok.”*

Heltai, unokabátyja történelmi lépésére ellenkező lépéssel választott: kilépett a zsidó hitközségből. Egészen ritka jelenség volt ez akkoriban. Heltai volt az egyik első nyilvánítottan felekezeti nélküli magyar állampolgár. De nem volt soha ateista vagy materialista. Köze volt azonban a vallásokhoz: szerette elhagyott zsidó hitét is, anélkül hogy tételeit vallotta volna.

Azonban erős hatással volt rá később ifjabb jó barátja, Bárdos Lajos, a kitűnő zeneszerző és karmester; talán az ő vallásossága is közrejátszott, hogy Heltai túl a hatvanadik évén úgy döntött, mégis felveszi a kereszténységet. Egyszerre tudta szeretni zsidó hagyományait és a vállalt krisztusi ígéretet. Hegedüs Géza szerint: *„...Ahogy Heinével is megtörtént, és azóta oly sokakkal, az antiszemiták zsidónak tekintették, a hithű zsidók hitehagyottak... És Heltai mosolyogva megértette még az antiszemitákat és a hithű zsidókat is. Mindenkit megértett, amíg nem ment vérre a játék.”*

Mint több neves írónk, költőnk, Heltai is megjárta Párizst, Londont és sok más nagyvárost. A francia főváros volt rá a legnagyobb hatással: *„Nem is akarom tagadni: írói lényem szoptatós dadája Párizs volt és Párizs volt a nevelőapám. [...] Párizsban vettem meg, ha szabad róla beszélnem, filozófiám s életfelfogásom alapját. Láttam a magam kicsinységét az ottani nagyszerűségekkel szemben, láttam a szépet, a pompásat, mely nem nyújtotta felém karjait. Küzdeni, harcolni értük és talán hiába is végül? Inkább egy nagy szerénységre és kevéssel való megelégedésre rendeztem be életemet, s megtanultam beérni azzal, hogy távolról szemléljem azt, ami elérhetetlen...”*

Több száz külföldi színdarabot fordított le franciából, németből és olaszból. Fordítói munkásságának elismeréseként később még a francia Becsületrendet is megkapta.

Nemcsak fordítóként és újságíróként, hanem egy darabig színházi dramaturgként illetve humoristaként is tevékenyen dolgozott. A magyar kabaré megteremtésében oroszlánrészt vállalt a Modern Színház-kabaré 1907-es megalapításával. Humoros-érzelmes sanzonjai általában a pesti világról szóltak.

Az első világháború idején haditudósításokat írt, többek között Konstantinápolyban. A Tanácsköztársaságot és az azt követő fehérterrort igyekezett valahogy átvészelni. Egyik politikai oldallal sem tudott rokon-szenvezni, ő alapvetően csak rendre és nyugalomra vágyott. Ahogy egész Európát, őt is elragadta a szorongás, emiatt műveinek hangulata is megváltozott. A húszas években aztán az Atheneum Kiadó, majd a Belvárosi Színház és a Magyar Színház igazgatója lett. Az írók nemzetközi szövetségének, a PEN Clubnak is alapító tagja volt, sokáig alelnöke, egy időben pedig elnöke.

Az 1920-30-as évek politikai csatározásai közepette igen nagy szerencséje volt, mert bár se a jobb-, se a baloldalhoz nem tartozott, mindkét oldalról elismerték,

vagy legalábbis megtúrták. Ekkoriban egy lap azon körkérdésére, hogy hol és mikor szeretne élni, azt válaszolta: „*Itt és most – ha lehetne.*”

Életét aztán a második világháború nem hagyta érintetlenül. Zsidó származása miatt 1944-ben veszélybe került. Fia, aki hivatalosan is keresztény volt, kérelmet írt a hatóságoknak, hogy apját mentesítse a zsidótörvények alól. Heltai meg is kapta volna a mentességet, de ehhez személyesen kellett volna írnia Horthynak. Ő viszont úgy döntött, nem fog kivételezésért folyamodni, hogy saját bőrét mentse. Ezzel megkezdődtek az üldöztetés évei, a bujkálás, közben fogság és menekülés az országból. Ekkoriban már életének nyolcadik évtizedében járt, de kitűnő szervezete, egészséges lelke kibírt mindent. Így érte meg a világháború végét, és utána volt még tizenkét éve az alkotásra. Lírája kivirágzott, kiadta az „*Elfelejtett versek*” című kötetét. Nyolcvanhat esztendősen, röviddel halála előtt kapta meg a Kossuth-díjat. Otthon szerzett csonttörése vezetett halálához.

-kz-

HÍRMOZAIK

Vácott vendégeskedett a Csillagszálló

Huszadik alkalommal rendezték meg az idén a Duna-kanyar nevezetes barokk kulturális fesztiválját, a Váci Világi Vigadalmat, amelyen a Csillagszálló kulturális utcalap (az Oltalom Karitatív Egyesület formabontó kiadványa) az Arcus Kiadó és Galéria meghívását és vendégszeretét élvezhette július 27-e és 29-e között. A folyóirat nem csupán az emberi értékekre nyitott és fogékony újabb olvasókkal gyarapodott e napok során, hanem az Arcus Kiadóval szövődött barátságnak köszönhetően egy újabb terjesztőhellyel is. Az érdeklődők a folyóirat régi és friss számait egyaránt megtalálhatják ezentúl az Arcus Kiadó és Galéria váci könyvesboltjában.

„Anyakönyvi hírek”

Július 28-án, szülei (ifj. Iványi Gábor és Papp Monika) valamint testvérei (Áron, Emma) nagy örömeire megérkezett Iványi Lenke Magdolna. 53cm-rel és 3980g-mal látta meg a napvilágot hajnal 6-kor.

Augusztus 15-én pedig 3 kg súllyal és 53 cm-rel világra jött Ónodi István és Agócs Ildikó első gyermeke, Ónodi Áron Erik, akit szülei hálás örömmel fogadtak.

Együtt örülünk a családokkal, sok boldogságot kívánunk kicsiknek és nagyoknak egyaránt!

„Ifjak, vének, gyermekek”

Ezzel a címmel tartottuk idei nyíregyházi csendesnapjainkat (aug. 17-19.), melyek vezérfonala a 148. zsol-tár egyik igéje volt: „*Ti ifjak a leányokkal, öregek a fiatalokkal együtt – dicsérjétek az ÚR nevét!*”. A téma apropóját az adta, hogy 2012 a generációk közötti szolidaritás európai éve.

A rövid két nap során szó esett arról, hogy Isten kijelentései, igazságai életkortól függetlenek és érvényesek, még ha az idősebb generációk általában magukat még kicsit jobbnak hiszik is az utánuk jövőknél – akik pedig magukat már kicsit jobbnak tartják az előttük járónál. Éli és Sámuel történetét kicsit hosszabban vizsgáltuk: egyrészt Éli oldaláról, aki mellett a családjában történt kudarcok (fiai Istentől való elfordulása) ellenére mégis Izrael egyik legnagyobb prófétája, Sámuel nőtt fel. Utóbbi pedig tisztelettel viseltetett iránta, és tőle tanulta meg, hogyan lehet az Úr hangját felismerni.

Beszéltünk a gyermekek szerepéről, akiket Isten csodálatos módon használhat fel ügye továbbvitelében (cso-

dálatos kenyérszaporítás, a síraiai Naámán gyógyulása), ugyanakkor arról is, mi zavarhat egyes felnőtteket a gyermekekben, és miért tiszteletlenek a gyerekek (vagy miért gondoljuk őket azoknak).

Ruth és Naómi valamint a tékozló fiú története alapján azon gondolkodtunk, hogyan és meddig segítheti az idősebb a fiatalabbat – és fordítva...

Vasárnap pedig az idős korára beérett Mózesről, és a fiatalon vezetővé vált Józsuéről, Dávid és Salamon megosztott feladatairól esett szó, s azzal a témával zártuk, mely szerint örök körforgásban mindig azok mondhatják Jézus családjának magukat, akik az Ő akaratát cselekszik.

Természetesen jutott idő a csoportos beszélgetésekre is. Nagy örömmel hallgattuk a Wesley Károly Kórus szolgálatát, melyet idén Iványi Márta vezényelt. Hálásak vagyunk a fogadó nyíregyházi gyülekezet vendégszeretetéért!

Segítség Hollandiából

Idén is holland önkéntesek jártak intézményeinkben, akik évek óta szolgálnak áldással közöttünk. Három csoportban összesen 52-en fordultak meg nálunk. Július 23. és augusztus 15. között két csoport Kisvárdán, ahol tempomunkában végeztek felújítási munkákat. Meglátogatták a mándoki, tiszakerecsenyi testvéreket, és programmal készültek gemzsei gyermekeink számára. *(A második csoport beszámolója a 28. oldalon olvasható.)*

A Budapesten dolgozó fiatalok az első négy napon a MÁV-telepi iskolában festettek ki két tantermet és két vizesblokkot, mázoltak le rengeteg ajtót és keretet, valamint színesre festett kiülőt ácsoltak az iskola büféje elé. Egy jó gulyásleves mellett találkoztak az iskola tanulóival, tanáraival, néhány szülővel. Itt töltött idejük második felében a Fűtött Utca konyháját festették ki, valamint a főépület egy részét. Részt vettek kollégáinkkal az utcai szociális munkában is, és búcsúzóul közel 120 hajléktalant vendégeltek meg görögdinnyével.

A csoportok korban nagyon széles skálát mutattak ebben az évben: 17-től 70 éves korig érkeztek az önkéntesek. Idén először csatlakoztak néhányan egyházunkból is pár napra a holland fiatalokhoz. Lelkesedésük, odaadásuk, nyitottságuk és elfogadásuk (a lelkesen, szépen végzett munkán túl) nagy bátorítás, szép példa mindnyájunk számára. Isten áldja meg gazdagon életüket, családjukat, gyülekezeteiket!

(Az első kisvárdai és a budapesti csoport beszámolóját következő számunkban közöljük.)

Rendkívüli sajtótájékoztató és rendkívüli közgyűlés a MET helyzetével kapcsolatban

Augusztus 15-én rendkívüli sajtótájékoztatót tartottunk egyházunk budapesti központjában. Egyházunk helyzetének átbeszélése céljából, alapvető döntések meghozatala

érdekében lelkészeink és gyülekezeteink képviselői rendkívüli közgyűlésen találkoztak *augusztus 27-én*. A sajtótájékoztató témájáról, következményeiről, a közgyűlés publikus döntéseiről, jelenlegi helyzetünkről az Aktuális rovatban olvashatnak összefoglalót az 5. oldalon.

Sajtótájékoztató házavatóval

Még május elején történt, hogy a budapesti XXIII. kerület (Soroksár) Szerűskert utcájában, mely annyira külterület, hogy házsámok sincsenek, H-ék házikója leégett. A nincstelen roma család nyolc tagot számlál: H-né, az anya, két kis- és egy nagykorú gyermeke, az öreg nagymama, H-né súlyosan fogyatékos testvére, valamint sógora és annak élettársa.

Az érdekeiket érvényesíteni képtelen, szakmával, iskolai végzettséggel és kapcsolatokkal nem rendelkező H-éknak a családsegítő június közepéig adott határidőt, hogy önerőből rendezzék a helyzetet, különben állami gondozásba veszik a gyerekeket

Az önkormányzat kiutalt 20 ezer forint gyors segítyt élelemre és ruhára, valamint felajánlotta az anyának, hogy kiskorú gyermekeivel menjen a hajléktalan anyákat és gyermekeiket oltalmazó menhelyre. H-né szerint ebből a helyzetből nem lenne számukra többé visszaút.

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség, értesülve az esetről, felvette a hivatalos kapcsolatot az önkormányzattal, az engedélyek megadása ügyében. Ez a mai napig nem történt meg.

A teljességgel élehetetlen állapotokra való tekintettel a MET karbantartó brigádja és önkéntes munkatársai a helyi cigány kisebbségi önkormányzattal együttműködve eltakarították az üszkös romokat, helyükön felállítottak és berendeztek egy mobil szerkezetű, szigetelt faházat.

A család lakhatása mára tehát megoldódott, ám a soroksári önkormányzat Építési Osztálya VIII-15705-3/2012. ügyiratszámú határozata értelmében H-nét kötelezik arra, hogy az építésügyi hatóság engedélye nélkül felépített épületet, a határozat jogerőre emelkedésétől és végrehajthatóvá válásától számított 60 napon belül bontsa el és az eredeti állapotot állítsa helyre.

Iványi Gábor, a MET elnöke és Iványi Miklós a kistérségi gyülekezet lelkésze 2012. augusztus 23-án a család beköltözésének és házavatójának napján sajtótájékoztatót tartott a helyszínen, melyre meghívták Soroksár polgármesterét: Geiger Ferencet is. A polgármester nem jött el és az önkormányzat sem képviseltette magát.

Iványi Miklós tájékoztatójában elmondta: nem segítség az önkormányzat részéről kiutalt 20 ezer forint, és nem segítség az anyaotthon sem, mert onnan nincs visszaút. Hiába H-né Julikáé a telek, önerőből képtelen lett volna oda új házat építeni. Ez a három helyiséges faház, amit

a régi leégett helyére felépítettek, valaha a Wesley Főiskola könyvtárának részeként oktatási célokat szolgált. Mostantól H-né Julika oktathatja benne gyerekeinek, hogyan kell hálát adni Istennek, aki a legnagyobb bajban is segítséget nyújt annak, aki hozzá fohászkodik.

Ezután Iványi Gábor emelkedett szólásra, akitől megtudhattuk, hogy a ház bontása és újjáépítése 2 millió forintba került. A bútorok, a szőnyegek, a kád a világitó testek, mind adományként érkeztek. Rávilágított, hogy ennek az összegnek mintegy a négyszeresét tennie ki egy négytagú család hajléktalanként való ellátása. Ám a MET (a soroksári, a kispesti cigány önkormányzatokkal, önkéntesekkel karöltve) átvállalta a soroksári önkormányzattól ezt a feladatot.

Iványi Gábor ezután a 128., a 127., és a 91. zsoltárból idézett és felszentelte a házat, e szavakkal: „Isten áldása legyen ezen a házon és a benne lakókon.”

Az áldó szavak után Lázár Árpád, a Roma Nemzeti Önkormányzatok elnöke, Balogh Elek a kispesti roma

önkormányzat elnöke és helyettese Losóné Melinda mondott néhány szót az építkezés nehézségeiről, s mindannyian köszönetet mondtak a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösségnek a segítségért, hiszen e nélkül tehetetlenek lettek volna.

Végül Horváth Aladár, a neves polgárjogi aktivista rávilágított, hogy nagyon szomorú, ha egy állam lemond a polgáraitól. Minden demokráciában az állam őket kell, hogy szolgálja. Elmondta, neki üzenetértékű ez a mai nap, hiszen egy egyház, civilekkel és cigány önkormányzatokkal (olyanokkal, akik végre nem az állam, hanem valóban a cigányok érdekeit képviselik) működött együtt teljes egyetértésben egy közös célért, így jöhet létre egy második társadalom, amely felvirágoztatja Magyarországot. Reményét fejezte ki, hogy más szervezetek is követik majd az összefogásnak ezt a példáját.

Az elhangzott beszédek után roma fiatalok dalai és táncai zárták a délelőttöt.

(ÉV)

LEVÉLHULLÁS

Interneten érkezett bátorító üzenetekből válogattunk ismét. Köszönet értük!

„...vigyáz rátok az Örökkévaló...” *K. P., Szentendre*

„Folyamatosan imádkozunk értetek!” *E. V., Hollandia*

„Adja az Úr, hogy a Ti asztalotoktól ne távozzon senki éhesen!” *N. E., Budapest*

„Csak egy Isten van, mindegy, hogy milyen oldalról nézünk. Remélem, hogy megsegít benneteket!” *B. L., Izrael*

„Tisztelt Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség! Kb. kétszáznyit használt ruhát szeretnék felajánlani Önökön keresztül a rászorulóknak. Kérem, amennyiben lehetséges az átadás, jelöljék meg, hová és mikor vihetem a ruhákat. Olvasván Iványi úr levelét az ÉS-ben, kitartást és kedvezőbb kormányzati környezetet kívánok Önöknek és mindannyiunknak!” *J. D., Budapest*

(A hivatalok döntéseivel kapcsolatban, melyek tanulóinkat is érintik.) „Szégyenüljenek meg cselekedeteikben, ha már a szívük nem vezeti jó úton őket. Hihetetlen, hogy továbbra sem vesznek tudomást erről az óriási, megválaszolatlan dilemmáról. Imádkozunk értetek, Isten szabaddításáért, és nagy hatással van ránk az igyekezet, hogy mindent megtegyetek, ami csak lehetséges. Bár mind ilyen hűségesek volnánk!” *S. L. C., Egyesült Államok*

„Komolyan és odaadással imádkozunk értetek. Úgy látjuk, Iványi Gábor szavai, érvelése cselekvésre indítóak racionális és keresztény szempontból is. Uralkodjon az igazság és az erkölcsi integritás!” *B. L. K., Egyesült Államok*

Mindannyian megállunk majd Krisztus előtt egy napon. Áldás számunkra az Ő hatalmas szeretete, melyet az emberiség irányába tanúsít. Tudjuk, mit kér tőlünk. Te igazi lelkész vagy egy igazi egyház élén, nem számít, ki mit mond. Menedéket adtok a kicsiknek, adtok nekik ételt, italt, ha kell, ruhát. Meglátogatjátok őket, szó szerint, ahogy az Ige mondja. Teljes szívvel tesztetek ezt mindnyájan: és ettől lesz egy közösség igazi egyház. Ámen.” *M. C. S., Egyesült Államok*

ÉLET és VIDÁMSÁG

„...Sok örömünk és vigasztalásunk volt...” (Filemon 7)

Tudjuk és hisszük, hogy Isten Igéje mindig igaz és megtapasztalható. Most sem volt ez másképp. Ennek beteljesítését Isten most holland testvéreinkre bízta. Nem csalódott, és mi sem. Majd három héten át, két csoportban harmincegyen voltunk velünk kisvárdai templomunk, parókiánk átépítési munkálataiban. Azaz hogy nem ők voltak velünk, hanem mi ő velük. Ugyanis reggeltől estig loholtunk a nyomukban, hogy anyagot, szerszámot, segítséget adjunk munkájukhoz. Megtapsztaltuk egy holland mentalitást jól ismerő barátunk mondását: „ha dolgoznak, akkor dolgoznak, ha pihennek, akkor pihennek”. Ez utóbbit kevésbé használhatuk ki arra, hogy mi is szusszanjunk egy keveset.

No, és a nyelvtudás sem olyan, mint a mustármagynyi hit, ami folyvást nő és terebélyesedik! Az Igéből kiemelt örömünk azt jelenti, hogy sokat megnevettettük őket – bár nekünk néha sírni lett volna kedvünk, főleg amikor azt kellett (volna) tolmácsolni: „glettelés után ne legyen smorc a falon”. De szívbeli örömünk is volt bőven, vigasztalásunk pedig bőséges. Tudtuk, ezek a fiatalok szabadidejüket, pénzüket, erejüket 1500 kilométerről hozták el nekünk. Velünk voltak az istentiszteleteken félkész templomunkban, hármával ölelték magukhoz legszegényebb gyerekeinket esténként a gemzsei legelőn. Szavak nélkül, párás szemmel integettek kisbuszukból. Holland Filemonok! A kisvárdai szentek szíve felüdült általatok! Köszönjük nektek!

Iklódy László kisvárdai lelkész és körzete

A második kisvárdai holland csapat beszámolója

Tizenhét ember két hetet dolgoztunk Kisvárdán, hogy segítsük és szolgáljuk Iklódy László lelkész helyi gyülekezetét, és programot csinálhassunk a gemzsei gyerekeknek.

A templom külsején és belsején némi festést hajtottunk végre, csiszoltunk és ástunk... Nagyon jól szórakoztunk mindeközben.

Gyermekprogramunkat jól megterveztük; minden este előadtunk egy bibliai jelenetet, kézműves- és sportfoglalkozást tartottunk...a gyerekeknek nagyon tetszett! Minden este kicsit nehezebb volt búcsút vennünk tőlük...

Nagyon élveztük a Magyarországon töltött időt: az időjárást, a kedves, vendégszerető embereket – és ne felejtsük el a budapesti kikapcsolódásunkat sem, ami egyszerűen szuper volt!

Hálásak vagyunk Istennek mindezért, és azért imádkozunk, hogy áldja meg a munkát, amit végeztünk... Övé a dicsőség!

Henriette van der Neut, Hollandia

ÉLET és IRODALOM

Móra Ferenc: Szeptemberi emlék

(részlet)

Az igazi kínszenvedésre csak másnap virradtam rá. Amikor az utcabeli pajtásaim reggel mentek a Veni Sanctera és megzörgették a zsalugátért, a kisajtót, a kerítést, és bekiabáltak a kapu hasadékan:

– Ferkó! Ferkó!

Ezt Dante kifejejtette a poklából!

Bújtam én színbe, ólba, padlásra, de a boldogok zsibongása minden reggel rámtalált. Nem is bírtam egy hétnél tovább. Ahogy elhaladtak a házunk előtt a pajtásaim: megvártam, amíg a sarokra érnek, akkor én is utánuk eredtem. A piacon, a guggon ülő kofák közt ácsorogtam addig, míg odahallatszott az iskolánkból a nyolcórás csengetés, mire betakarodott gyerek és tanár. Akkor aztán megkerültem az iskolát, először csak meszsziről, aztán mindig kisebb körben. Ádám tehetett így, mikor az elveszett paradicsomból kicsukták. Ha van valaki a világon, aki próbálta az ő kínszenvedését, én vagyok az!

Csakhogy Ádámot csak a paradicsomból kergették ki, nem az iskolából, őt csak a terített asztaltól tiltották el, nem a könyvektől – azt ki lehetett bírni, abba bele lehetett nyugodni. Én már a negyedik nap belül voltam a kerítésen. Négykézláb csúsztam el az igazgatói szoba előtt, végig a hosszú fehér folyosón, míg elértem a harmadik osztály nyitott ajtajáig. Ott aztán hallottam én mindent. Azt is, amit magyaráztak, azt is, amit feleltek, azt is, amikor az öreg pedellus odacsoszogott a csengőhöz. Akkor aztán usgye, szaladtam vissza az utcára, már amennyire négykézláb szaladni lehet.

Szeptember közepéig nem is volt semmi baj. Lopva is lehet jóízűeket inni a tudomány kútjából, amitől szöges drótkerítéssel zártak el engem, szegény kis kócos csürhét. Hanem akkor az történt, hogy Eyszrich tanár úr a latin nyelv szépségét ragyogtatta a harmadik osztály előtt. Hogy milyen ércsengésű, hogy milyen erővel teli, hogy milyen tömör nyelv az, hogy annak semmi más nyelv a nyomába sem hághat:

– A latin azt mondja: *Unus es Deus*. Ki tudja, hogy lehetne ezt magyarul mondani?

Mély csönd.

– No, senki se meri megpróbálni? Nagy Mátyás?

Nagy Mátyás jeles deák volt, valami uradalmi inspektornak a fia, vetélytársam másodikban. Meg is szólalt a provokálásra:

– Egy vagy Isten.

– No, nem egészen. Micsoda szórend ez?

Nagy Mátyás észbe kapott:

– Vagyis hogy: egy Isten vagy...

Megint a tanár úr hangját halottam:

– Nem, nem. Nem érzitek, hogy a latinban valahogy több van?

Rémültem dobogott a szívem, de nem bírtam magammal. Be *kellett* kiáltanom:

– Egyedül te vagy az Isten...

Abban a pillanatban már koccant is a homokom a téglán, mert beleszédültem az izgalomba. Mit tettem, mi lesz ebből?

Az lett, hogy a latin tanár ölben vitt be az iskolába és többet aztán sose kértek tandíjat Móra Márton földbirtokostól. *Unus es Deus. Egyedül te vagy az Isten*. Ha egy kicsit messze vagy is, ha sokszor nem érsz is rá a földet nézni...

De azért a szeptember nekem a legszomorúbb hónapom marad erre az életre. És ha én a befelé síró fajtából vagyok is, mindig teleszivárogok könnyel a szemem, ha szeptemberben lehajtott fejű kis gyereket látok...

„Tégy meg minden jót, ami tőled telik,
Amilyen eszközzel csak tudod,
Amilyen módon csak tudod,
Ahol csak tudod,
Akivel csak tudod,
Ameddig csak tudod.”

(Wesley János)

Egyperces áhítat minden napra

Szeptember 1. szombat

„El ne felejtkezzél a napról, amelyen az Úr előtt, a te Istened előtt állottál a Hórebben, amikor azt mondta nékem az Úr: Gyűjtsd egybe nékem a népet, hogy hallassam veled beszédeimet, hogy tanuljanak félni engem, minden időben, amíg e földön élnek, és tanítsák meg fiaikat is.” (5 Móz 4,10)

Sokan közülünk, még évtizedek messzeségéből is emlékeznek arra a napra, amikor először léptünk az iskolába. Nem láttuk az út végét, nem értettük, csak éreztük a dolog jelentőségét: valami fontos dolog, az ismeretek megszerzésének a felelőssége és szépsége kezdődik el. Mózes figyelmeztetése arról szól, hogy az Úr és törvényei is megismerhetők, ez is tanulási folyamat. Kötelező. Boldog az, aki végigmehet ezen az úton, és szent kötelessége, hogy fiait is elindítsa rajta.

Szeptember 2. vasárnap

„Tanuljatok jót tenni; törekedjete igazságra, vezetékek jóra az erőszakoskodót, pártoljátok az árvák és özvegyek ügyét.” (És 1,17)

Vannak jó szándékú és segítőkész, vagy születésüktől fogva igazságkereső emberek, de ez a képesség vagy nyitottság nem elegendő. Tanulnunk kell a jót tenni, és az igazságért megfelelően megharcolni, különben érzelmeinktől vezérelt tragikus hősök leszünk csupán. Tanulj, hogy Isten áldott eszköze lehess a segítségére vágyó világban!

Szeptember 3. hétfő

„Szívem utánad vágyott éjszaka, az én lelkem is bensőmben Téged kerestem, mivel ha ítéleteid megjelennek a földön, igazságot tanulnak a földnek lakosai.” (És 26,9)

Az éjszaka csendje kellő módon kiszolgáltatottá teheti az embert az átfogó nagy gondolatok megértésére, a jó ügyek melletti elköteleződésre. Fontos, amit egyénileg megtanul az ember, de Isten tanítani akarja az egész világot. Például arra, hogy az emberi jogok tiszteletének kérdése nem egy adott ország magánügye. A természetvédelem, az állatok jogai, a nők helyzete, a gyerekek jövője, vagy a béke ügye és mindenekfelett az „Isten országának” kérdése mind-mind olyan általános dolgok, melyekben az isteni mérték a meghatározó.

Szeptember 4. kedd

„Kik mindenkor tanulnak, de az igazság megismerésére soha el nem juthatnak.” (2 Tim 3,7)

Helyes dolog, ha a tanulást, az ismeretek befogadását egész életünkre tervezzük. A látható világ, az általunk befogadható valóság kimeríthetetlen ismereteket rejtget. De a tanulás nem önmagáért való. A megértés a jó döntéseket alapozza meg, és alkotásra serkent bennünket.

Amit már tudsz, az által kötelezd el magad most Isten akaratának követésére. És minden nap fejlődj a jóban!

Szeptember 5. szerda

„Elmenvén pedig tanulókat meg, mi az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Mert nem az igazakat hívogattam, hanem a bűnösöket a megtérésre.” (Mt 9,13)

Mindenkinek van elképzelése a világ működéséről és rendjéről. Ez a meggyőződés nincs mindig összhangban az isteni elvvel. De nem neki kell megtanulnia, hogy a földön mi a helyénvaló, hanem nekünk kell átlátnunk, hogy mi az előbbre való, és mik az élet (s benne az ember) igazi céljai. Aki Istentől tanul, az az irgalmasság útját követi. Nem az igazak áldozatai örvendeztetik meg a mennyet, hanem egy bűnös ember megtérése. Ez Isten igazi akarata.

Szeptember 6. csütörtök

„Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.” (Mt 11,29)

Ha nem a Mester tanítványai vagyunk, akkor legfeljebb alkalmazkodni, vagy meghunyászkodni tanulunk meg. De vele a szelídség és alázatosság biztonságérzete és lelki ereje lesz a miénk. Az alázatos embert nem lehet megalázni, a szelídet nem lehet eltiporni. Kövesd ebben is a mennyei példát!

Szeptember 7. péntek

„És sok népek között ítéletet térszen, és megfedd erős nemzeteket nagy messze földre, és fegyvereiket kapákká kovácsolják, dárdáikat pedig sarlókká; nép népre fegyvert nem emel, és hadakozást többé nem tanulnak.” (Mik 4,3)

A Messiás nélkül a nemzetek lázas fegyverkezésben és egymást túlszárnyaló haditudásban látják a béke garanciáját. Magas szintű műszaki, informatikai, kémiai, pszichológiai ismereteket szereznek annak érdekében, hogy embereket és emberi értékeket pusztíthassanak el önvédelemből és saját népük erejének, dicsőségének a megőrzése érdekében. Híres akadémiákon tanulják a „hadakozást”. Az üdvkorszak nagy látomásában azonban ezek a felhalmozott ismeretek semmivé lesznek. Micsoda boldog világ, melyben a kedvesség és a szeretet gesztusait és tetteit tanulják csupán az egymást követő nemzedékek.

Szeptember 8. szombat

„Jól hallottam, hogy panaszkodott Efraim: Megvertél engem és megvertettem, mint a tanulatlan tulok; téríts meg engem és megtérek, mert te vagy az Úr, az én Istenem.” (Jer 31,18)

Istenhez eljut sértett morgolódásunk, alaptalan panaszkodásunk is. A „tanulatlan tulok” jelző senkire nézve nem hízelgő, és arra mutat, hogy bizonyos tekintetben ösztöneink uralják az életünket – és az ösztönök soha nem változnak belátás útján. Annak felismerése, hogy a „zsigeri” élet helyett tudatos normakövetésre, azaz Isten útján való haladásra kell eljutnunk, a megtérés által lehetséges. A tanító Isten maga akar jó útra téríteni bennünket.

Szeptember 9. vasárnap

„Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében.” (Mt 28,19)

A missziói parancsot jól ismerjük, Jézus apostolainak szól ez. Feladatuk bizony fáradtságos, mint általában a pedagógusoké. „Elmenvén” azt jelenti, hogy a népek nem jönnek helybe, nekünk kell az emberek után mennünk, megkeresni és a tanítás sokféle eszközével bátorítani őket, hogy megmaradjanak a jóban, s legyenek a Krisztus tanítványai.

Szeptember 10. hétfő

„Nem feljebb való a tanítvány az ő mesterénél; hanem mikor tökéletes lesz, mindenki olyan lesz, mint a mestere.” (Lukács 6,40)

A tanítvány, addig, amíg tanul, amíg van mit ellesnie Mesterétől, soha nem cserélhet vele szerepet, és nem oktathatja őt. Figyelmesen, szorgalmasan és készségesen mindent el kell sajátítania. Lehet, hogy majd mesterként nagyobb lesz, ahogy egyszer Jézus is bátorította tanítványait – majd nagyobbakat is cselekedhetnek, mint Ő. De most még a tanulás időszaka van. Tanulj csendben!

Szeptember 11. kedd

„Ha valaki én hozzám jó, és meg nem gyűlöli az ő atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nőtestvéreit, sőt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom.” (Lukács 14,26)

A tanítványságnak természetesen vannak feltételei. Senki nem követheti önnön szabályait. Egyet tehet: ha a feltételek nehezebbre esnek, továbbáll, más mestert keres, vagy lemond arról, hogy valaki legyen. Jézus megbotránkoztatóan kemény szavai csupán arra akarnak ráébreszteni, hogy a természetes kötődéseink és függőségeink olykor akadályoznak bennünket a tisztánlátásban és az etikus döntéshozatalban. Vannak, akik elnézőbbek hozzátartozóikkal szemben, és olyasmiben is együttműködők, amiben egyébként nem kellene mondaniuk. A „gyűlölet” nem szó szerint értendő. Jézus nagyon is pártolja a szülők és testvérek iránti hetvenszer-hétszer megbocsátó szeretetet is, de az igazsággal szembeni családi cinkosság, a „klánszellem” elfogadhatatlan.

Szeptember 12. szerda

„Az Úr Isten bölcs nyelvet adott én nékem, hogy tudjam erősíteni a megfáradtat beszéddel, fölserkenti minden

reggel, fölserkenti fülemet, hogy hallgassak, miként a tanítványok.” (És 50,4)

Abból lesz jó tanító, aki maga is mindvégig tanítható marad. Aki azzal ébred minden nap, hogy hátha tartogat számára az Úr valami új tapasztalatot, még soha nem látott feladatot, mélyebb ismeretet, ami által jobban megértheti önmagát, szolgálatát és Isten akaratát. Esetleg arra is képesebbé válik, hogy egy megterhelt, reményvesztett világban bölcsen tudjon bárki megfáradtat vigasztalni.

Szeptember 13. csütörtök

„Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek kezdő elemeire tanítson valaki titeket; és olyanok lettek, akiknek tejjre van szükségetek és nem kemény eledelre.” (Zsid 5,12)

Néha helyénvaló egy kis dorgálás. Mert vannak olyanok, akik képtelenek elhagyni az iskolapadot. A cél nem a tanulás, a tanítványi lét, hanem hogy mi magunk is képesek legyünk mások vezetésére. Van a mai igényben azonban az intésen túl egy kis biztatás is: ha meg is buktunk, vagy lemaradtunk volna, rugaszkodjunk neki ismét. Bizonyosan felnövünk egyszer.

Szeptember 14. péntek

„Minden tanítómnál értelmesebb lettem, mert a te bizonyosságaid az én gondolataim.” (Zsolt 119,99)

Az ismeretlen zsoltárszerző bizonyosságot tesz arról, hogy eljutott a felismerésre: többet lát, mint a múlandó bölcsességre őt kiváló módon megtanító mesterei, hiszen magából a bölcsesség forrásából ivott. Megértette, hogy Isten áll minden ismeret és megtapasztalható valóság mögött. Csak töredékes bennünk minden földi ismeret, az Örökkévaló által nyert tapasztalatokból épül fel lelki látásunk.

Szeptember 15. szombat

„És minden fiaid az Úr tanítványai lesznek, és nagy lesz fiaid békessége.” (És 54,13)

Van-e nagyobb vigasztalás a fogság, külső és belső támadások, értékvesztések időszakában, mint az az üzenet, hogy gyermekeink, akikért szorongunk, nem kallódnak el, nem sodorja el őket véglegesen a világ, nem töröltetik a béke alkotásra termékeny időszak, hanem fiaink az Úr tanítványai lesznek, és egyszer béke lesz?...

Szeptember 16. vasárnap

„Atyámfiai, ne legyetek sokan tanítók, tudván azt, hogy súlyosabb ítéletünk léssen.” (Jak 3,1)

Bizonyos tekintetben mindannyiunknak tanítókká kell válnunk. Természetesen vannak hivatásos szakemberek is, sőt, olyanok, akik a tanítást kivételes képességként kapták az Úrtól. Isten népe között nem egyszerűen elhatározás kérdése, hogy valaki tanító lesz-e. Mi több, a bölcs apostol arra int, hogy érezzük át mélyen ennek a hivatásnak a nagy-nagy felelősségét. A jó tanító nemcsak

ismereteket ad át, de saját életével példázza az igazságot – s ha hamis, tanítványai nagy lelki kárt szenvednek.

Szeptember 17. hétfő

„Valának pedig hamis próféták is a nép között, a miképpen ti köztetek is lesznek hamis tanítók, a kik veszedelmes eretnkségeket fognak becsempészni, és az Urat, a ki megváltotta őket, megtagadván, önmagokra hirtelen való veszedelmet hoznak.” (2Pét 2,1)

Míntha csak a tegnapi igénk folytatása és megerősítése lenne a mai bővített mondat egy másik apostol bizonyágtételéből. Mindig lesznek olyanok, akik hatalmas meggyőző erővel képviselnek izgalmas, de veszedelmes eretnkségeket, és bizonyos időszakokban népszerűbbek, mint az igazság szószólói. Isten őrizzen meg korunk ordas eszméinek gátlástalan hirdetőitől!

Szeptember 18. kedd

„Hallgasd, fiam, a te atyádnak erkölcsi tanítását, és a te anyádnak oktatását el ne hagyd.” (Pb 1,8)

A tanítás nemcsak az apák feladata. Amit egy anya ad át a maga másféle módszereivel az éppúgy engedelmes követésre méltó, mint az apai tekintéllyel képviselt ismeret. Isten Igéjének intelme mindkét szülő iránti tiszteletteljes tanulásra buzdít.

Szeptember 19. szerda

„A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre.” (2Tim 3,16)

A kiragadott bibliai mondások csak arra jók, hogy igazolják (gyakran téves) nézeteinket. A Szentírás különböző könyvei – melyek eltérő korokban íródtak – más-más oldalról közelítve adják egy-egy kérdés igazságát. Bátran kutass igét igével szembesítve!

Szeptember 20. csütörtök

„Avagy maga a természet is nem arra tanít-é titeket, hogy ha a férfiú nagy haját visel, csúfsága az néki?” (1 Kor 11,14)

Az apostol még a hétköznapi divat kérdéseiben is tanácsot ad. De többet is mond a férfi hajviselet bírálatánál, azt ugyanis, hogy Isten az emberi szervezet, vagy általában az anyagi világ működésében is elrejtett tanító elemeket, melyek minden emberi kritika nélkül sejtetik, hogy mi a jó, és mi az, ami korrigálásra szorul.

Szeptember 21. péntek

„Hallgass hát, kérlek, én hadd beszéljek; én kérdezlek, te pedig taníts meg engem!” (Jób 42,4)

Időnként, leginkább pedig az összetett próbák idején az ember úgy érzi, Isten nem jól kormányozza a világot. Vagy kicsúszik kezéből az irányítás, és az események szabadon alakítják sorsunkat. Megszívlelendő az Úr Jóbbal folytatott párbeszéde, és utóbbi ébredése. Rájön, hogy nem képes istenibb rendet alkotni, nem tanítani akarja, hanem követni az Urat.

Szeptember 22. szombat

„És tanítsd őket a rendeletekre és törvényekre és add tudtukra az utat, amelyen járniuk kell és a tenni valót, amelyet tenniük kell.” (2 Móz 18,20)

Nagy ajándék a bölcs barát, és jó vezető az, aki kész elfogadni egy jobb irányítási módszert. Mózes tapasztalt apósa arra tanítja, hogy ő csupán az Istentől kapott elveket igyekezzen megfogalmazni, és mindenképpen törekedjék munkatársak képzésére, akik majd a kisebb-nagyobb ügyekben eljárnak. Ne feledjük, még Isten is használ döntései végrehajtásában angyalokat. Sőt, ha lehet, embereket is...

Szeptember 23. vasárnap

„Aki azért mást tanítasz, magadat nem tanítod-é?” (Róm 2,21)

Pál e vitalevélben azokat is megszólítja, akik a törvényismeret bástyái mögé húzódva a vélt erkölcsi fölény nyilait lövöldözik a tudatlan pogányokra. Pál szerint lehetséges, hogy az ismeretekkel nem rendelkező ember ösztönösen is tisztábban él, mint a vallásos bibliaismerő. Aki másokat tanít, annak szüntelenül képeznie és korrigálnia kell önmagát és fel kell tennie a kérdést, vajon magamra nézve is fontosnak tartom-e azt, amit másoktól elvárok, vagy amit másokban megítélek?

Szeptember 24. hétfő

„Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes öröm van tenálad; a te jobboldon gyönyörűségek vannak öröké.” (Zsolt 16,11)

A zsoltáríró a hegymászó, a turista örömeivel járja az élet ösvényét. Természetesen ott is vannak buktatók, szakadékok és tüdőt próbáló magasságok. De az igaz embernek megéri. Gyönyörűségét leli az Úr útjában.

Szeptember 25. kedd

„Útjaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem.” (Zsolt 25,4)

Vannak, akik jobban tájékozódnak másoknál, és bizonyos tapasztalat birtokában még az ismeretlen ösvényeknek is biztonsággal nekivághatnak. De az Úr útjai minden földi csapásnál kiszámíthatatlanabbak, ezért nem támaszkodhatunk még a saját iránytűnkre sem. Boldog, aki jó „hegyi vezető” választ. Az úton neki magának kell végigmennie, de az elfogadott segítséggel eléri majd a csúcsot.

Szeptember 26. szerda

„Hadd tanítsam a bűnösöket a te útjaidra, hogy a vétkezők megtérjenek hozzád.” (Zsolt 51,15)

Egy bűnbánó ember tanít ma bennünket. Valaki, aki mer beszélni bukásáról, mert megértette, hogy azt be kell vallania és meg kell ítélnie. De ennél is továbblép. Ahhoz kér erőt, hogy segíthessen a bukdácsolóknak vagy azoknak, akik már nem hiszik, hogy van számuk-

ra kegyelem és újrakezdés. Ő tapasztalatból tudja, hogy az Úr „nagy irgalmasságú”.

Szeptember 27. csütörtök

„Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.” (Zsolt 90,12)

Meg kell tanulnunk, hogy az életünk nem film, amit tetszőleges pillanatokban megállíthatunk. A valóságos idő feltartóztathatatlanul hömpölyög tova. Az elszalasztott pillanat visszahozhatatlan. Erre akarunk a bölcs Mózeszel ráébredni, hogy megbecsülhessük a mát, ezt az órát, sőt, ezt a percet, amelyben a nagy tanítóval együtt imádkozva erőt kérünk az élet kivételes lehetőségének megbecsüléséhez.

Szeptember 28. péntek

„Aki tanítja a csúfolót, nyer magának szidalmat: és a ki feddi a latrot, szégyenére lesz.” (Pb 9,7)

Nemcsak értelmetlen, de olykor káros is olyanok „tanításával” próbálkozni, akik nincsenek a taníthatóság állapotában. A gúnyolódó ember, vagy a gonosz cselekedetre áhító személy talán egyszer megrendülve és megcsendesedve jó útra vezethetővé válik. De most elég, ha bennünket nem ránthat magával, ha azt tapasztalja, hogy egyesek kitérnek előle és szóra sem méltatják provokációit.

Szeptember 29. szombat

„És tanítsátok meg azokra a ti fiaitokat, szólván azokról, mikor házadban ülsz, mikor úton jársz, mikor fekszel, és mikor felkelsz.” (5Móz 11,19)

A tanítás nagy része szavakon és szemléltetésen keresztül valósul meg. A gyerek naponta hallja a szülei mondatait, látja önmagukkal, a családdal, a környezettel kapcsolatos cselekedeteiket és utánozza őket. A családi életben nincsenek „tanórák”, a tanítás folyamatos: a házban ülve, az úton járva, lefekvéskor és felkeléskor, minden pillanatban. Légy jó tanítványa az Úrnak és jó tanítója az életre fiainak!

Szeptember 30. vasárnap

„Mit szépitéd a te utadat, hogy te szeretet keresel; hollott még a gonoszokat is tanítod a te utaidra.” (Jer 2,33)

A tanítás egyik legnehezebb pillanata, amikor a hallgatót vagy tanulót ráébresztjük a képmutatására, két-színűségére. Isten népe között is sokan „szépitik” útjaikat, amikor a szeretetről fecsegnek valójában pedig haszonlesésből, butaságból, gyávaságból támogatják a gonoszok útjait. Az Úr segítsen bennünket arra, hogy a magunk korában tisztán és becsülettel tudjuk képviselni az igaz Istent mindenki előtt.

-ig

2012. SZEPTEMBER

Istentiszteletek és bibliaórák

„Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2 Kor 12,9a)

Az egyházi év témája: Mi az elég?

Szeptember hónap igéje: *„Nemcsak a közelben vagyok Isten – így szól az Úr –, hanem Isten vagyok a távolban is!” Jeremiás 23,23*

Istentiszteletek		Bibliaórák	
	Igehely		Tóra-olvasás rendje
Szeptember 2. Szentháromság után 13. vasárnap	<u>Ezékiel 18,25-32</u> Lukács 10,23-37 Galata 3,15-22		
Szeptember 9. Szentháromság után 14. vasárnap	<u>1 Sámuel 16,13-23</u> Lukács 17,11-19 Galata 5,16-24	Első hét	5 Mózes 21,10-25,19 Haftara: Ézsaiás 54,1-55,5
Szeptember 16. Szentháromság után 15. vasárnap	<u>Példabeszédek 16,1-9</u> Máté 6,24-34 Galata 5,25-6,10	Második hét	5 Mózes 26,1-29,8 Haftara: Ézsaiás 60,1-22
Szeptember 23. Szentháromság után 16. vasárnap	<u>Jeremiás 14,7-9</u> Lukács 7,11-17 Efézus 3,13-21	Harmadik hét	1 Mózes 21-22; 4 Mózes 29,1-8 Haftara: 1 Sámuel 1,1-2,10 Jeremiás 31,1-20
Szeptember 30. Szentháromság után 17. vasárnap	<u>Efézus 4,11-16</u> Lukács 14,1-11 Ézsaiás 49,1-6	Negyedik hét	5 Mózes 32 Haftara: Hóseás 14,2-10; Jóel 2,15-27; Mikeás 7,18-20

KIK VAGYUNK?

Bizony joggal ér bennünket olykor a vád, hogy nem tájékoztatjuk eléggé környezetünket arról, kik is vagyunk, miből táplálkoznak gyökereink. Új rovatunkban bemutatjuk egyházunkat, idézünk hivatalos dokumentumainkból, visszatekintünk a múltba. Alábbi, bevezető szövegünk a MET Alapszabályzatának (a közelmúltig Szervezeti és Működési Szabályzatának) preambuluma.

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) Jézus Krisztus Egyetemes Anyaszentegyházának egyik élő tagja.

Az egyház hitelvi értelemben az Ószövetségből átvett bibliai, újszövetségi fogalom, Isten gyülekezete (1 Kor 1, 29), Krisztus teste (1 Kor 12, 12-31).

Az egyházban, a megváltottak közösségében az Úr vezetése és irányítása alatt minden tag a neki adott kegyelmi ajándékkal szolgál a többiek felé, és velük együtt a világban. Minden, az evangéliumokban megismerhető tanításra épülő egyház része az Egyetemes Anyaszentegyháznak, melyet senki nem sajátíthat ki, hiszen az, az Örökkévaló Isten Jézus Krisztusban adott kegyelme által öröktől fogva kiválasztottak közössége.

A MET-et Iványi Tibor lelkész vezetésével methodista lelkészek és gyülekezetek alapították azt követően, hogy egyházi és állami törvényekkel való visszaélések elleni tiltakozásuk miatt a XX. század 70-es éveiben egyházi és állami- hatósági üldöztetést éltek át, és őket a Metodista Egyház – a tisztességes párbeszéd lehetőségét következetesen elutasítva – törvénytelen módon kirekesztette.

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget 1981. október 1-vel „*bemutatott szervezeti szabályzata alapján a vallás szabad gyakorlásáról szóló 1895. évi XLIII. tc. 7. §.- a és az azt hatályban tartó 1947. évi XXXIII. törvény értelmében*” a Magyar Állam az 1/1981. ÁEH sz. határozattal önálló, elismert egyházzá nyilvánította.

Magyarországon az ezt követő időben az egyházak nyilvántartásba vételéről az 1990. évi IV. Törvény rendelkezik. Ennek alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság nyilatkozatában „A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség elnevezésű egyházjogi személyisége igazolása érdekében” a következő „Adatigazolást” adta ki (részlet):

Az egyház nyilvántartási száma: 1

(...) A bejegyzést elrendelő bírósági határozat száma és kelte, jogerőre emelkedésének napja: Pk.60.077/1990/2. (kelt 1990. jún. 27.)

Megjegyzés: A Művelődési Minisztérium 10.312/90/IV. sz. értesítése alapján mint működő, bevett és elismert egyház került bírósági nyilvántartásba vételre.”

A MET szervezetileg független más hasonló hitelveket valló hazai vagy külföldi egyházaktól.

A MET, történetéből adódóan, de Megváltó Urától kapott elhívása alapján is elsősorban a kiszolgáltatottak és hátrányos helyzetben lévők között végzi feladatát. Egyértelműen küzd a rasszizmus és antiszemizmus minden formája ellen. A felekezetközi párbeszédben különösen fontosnak tartja a zsidó-keresztény párbeszédet.

KALENDÁRIUM – SZEPTEMBER

(Folytatás a 2. oldalról.)

„Amely percben Magyarországon akadna ember, aki urává akarna lennie e nemzetnek, aki bármely hatalmat másától, mint e nemzet képviselői testület kezéből akarna venni, azon emberre, uraim, vigyázzanak önök, az egész nép, és soha semmi esetben ne tűrjék, ne engedjék azt, hogy e nemzet felett más határozhasson valaki, mint e nemzet maga.”

(Debrecen, 1849. április 14. – Kossuth beszéde a képviselőházban Magyarország függetlenségének kimondásáról)

Szeptember 21. – ENSZ Nemzetközi Békenap

Az ENSZ Közgyűlés 1981-es döntése nyomán szeptember harmadik keddjén tartották, majd 2001-ben állandó dátumnak tűzték ki szeptember 21-ét. E napra az ENSZ az egész világra erőszakmentességet és általános tüszüntetet hirdet. A világnapról a 60 nemzet gyermekei által adományozott pénzermékből öntött japán ENSZ-békeharang közelében, az ENSZ-főtitkár beszédével és a békeharang megkondításával emlékeznek.

Szeptember 30. – 560 éve jelent meg az első nyomtatott könyv, Johannes Gutenberg Bibliája

1452. szeptember 30-án készült el a németországi Mainzban a Gutenberg Biblia, más néven a 42 soros Biblia. Az ezermester Johannes Gutenberg, aki az aranyművesség és gyémántcsiszolás tudományában is jártas volt, már az 1430-as évektől foglalkozott a könyvnyomtatás gondolatával. A korban elképzelhető legnagyobb és legnemesebb célt tűzte maga elé: a Bibliát akarta kinyomtatni, anyagi támogatást egy mainzi ügyvéd biztosított számára a busás bevétel reményében. A Gutenberg Biblia 1282 kéthasábos oldalt tartalmaz, a kiadványok többségét két kötetbe kötötték. Az első kilenc oldalra csak 40 sor fért, ezért Gutenberg addig fűrészelte, reszelte a betűket, amíg a tizedik oldalra 41, a tizenegyedikre pedig már 42 sort tudott elhelyezni. A nyomtatás után a szöveget kézzel rubrikálták (ez a címek vagy a fejezet kezdetének vörös színnel történő kiemelése) és iniciálékat rajzoltak hozzá, ezért minden példány egyedi és inkább kódex benyomását kelti. A szájhagyomány szerint valószínűleg 180 példány készült, 45 borjúbőr kötésben, 135 pedig papírkötésben. Ma 48 teljes Gutenberg Biblia ismert, 12 Németországban, 11 az Egyesült Államokban található és számos töredék is létezik, néhány csak egy-két oldalas.

(Összeállította: Kerecsényi Zoltán)

AJÁNLÓ

Film

Minden világgal (Everything Is Illuminated), színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 106 perc, 2005. Rendező: Liev Schreiber. Főszereplők: Elijah Wood, Eugene Hütz, Jonathan Sfran Foer.

Jonathan mindent összegyűjt, ami családjával kapcsolatos. Nagymamája a halálos ágyán egy fényképet hagy rá. A képen nagypapa látható egy lánnyal. De ki ő? Jonathan Ukrajnába utazik, hogy felkutassa. Az út azonban nemcsak az ő, hanem helyi segítők – Alekszej, a nagypapája, de még Sammy Davis Junior Junior, a vakvezető kutya – életét is megváltoztatja.

Könyv

Salamon Pál: A Sorel-ház

Salamon Pál önéletrajzi ihletésű családregegye három generáció, a Sorel „dinasztia” történetét meséli el. A Monarchia legnagyobb különce, Sorel József a Kárpátok varázslatos vidékén született nagy erejű ácsmester. Az élet alapvető kérdésein szokott töprengeni, s miközben tető alá hozza egyedi házait, megvédi az elesetteket és falja a könyveket. Arra a következtetésre jut, hogy a világ végveszélyben van, így még több segítségre szorul. Megalapítja hát otthonában az Atlantis Királyság Követségét.

Fiának, a fizikai, lelki és szellemi erőt magában egyesítő Sorel Mihálynak és unokájának nehéz és nemes örökség jutott osztályrészül: háborúkon, üldöztetésekben, diktatúrákon keresztül, és természetesen a szerelem útvesztőjén át kell továbbvinniük a hagyományt.

- kks

RÍMELŐ

Heltai Jenő: Dal az iskoláról

Voltam diák, sőt gimnazista.
Rövid nadrágos, víg fiú,
A nadrágom ma jóval hosszabb,
De hajh, az élet szomorú.
Szívemben ott zseng most a kornak
Bájos, bohó emléke mind,
Mikor még iskolát kerültem,
Ravasz, megfontolt terv szerint.

Hogy most az iskolák előtt nyüzsg
Szorgalmas ifjak nagy hada:
Eszembe jut, hogy ottan én is
Csak így nyüzsögtem valaha.
A beíratás pillanatja,
Mily fontos volt, mily izgató,
És jobban imponált a szolga,
Mint tanár és igazgató.

A tudományt hogyan szomjaztam
Leírni ezt nem tudja toll,
Hiszen a kettős aorisztosz
Ma is fejemben zakatol.
Nem tudtam akkor mi a csók még
S hogy fű, fa, ág miről susog.
Azt tudtam csak mi fán teremnek
A súlyos logaritmusok.

E kornak vége mindörökre
S mily szomorú, mily bús e vég!
Nem érdekelnek engem immár
A fürge rendhagyó igék.
Az ódondászok kirakatját
Nem nézem át tankönyvekért,
Amelyekről későn derül ki,
Hogy tartalmuk garast sem ér.

A szabadkezi rajznak immár
Rajongó híve nem vagyok
S dolgozataimnak külalakja,
A tisztaságtól nem ragyog.
S ha kapnék magaviseletből
Osztályzatot - mily keserű! -
Ma az a fok nem példás volna,
De kevésbé szabályszerű.

Mégis, az utcán álldogálva,
Ha látom a diákokat,
A szeptemberi napsugárban
Szívemből mély sóhaj fakad:
Oly szép idő volt a diákkor
És vissza nem tér soha már
Legföljebb egyszer, - a fiammal,
Ha majd az iskolába jár.

Iványiné Sinka Magdolna: Fanyar igazság

*„...az utolsó napokban... lesznek az emberek
magukat szeretők...” (2Tim 3,1-2.)*

Csak erre, erre! Itt a soha
vissza nem térő alkalom:
csíkos, kockás divatszínekben
barátság, hűség, bizalom.
Szezonvégi kiárusítás –
ez erre, az meg másra jó;
bő, választék, és fő, hogy minden
leértékelve kapható!

Hogy? Nem darabkát tetszett kérni?
Véget? Egészet? Teljeset?
Maradékbolt vagyunk mi, kérem,
Itt annyit kapni nem lehet.
Nagy mennyiségben nincs kereslet...
Hogy hol árulnak? Nem tudom.
Tessék esetleg megpróbálni
szemközt – egy másik csillagon!

